

**U14–U15 FUTBOLCULARDA MÜSABAKA ÖNCESİ KAYGI DÜZEYİNİN
MÜSABAKA BAŞARISINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI**

Atilla İbrahim YÜCE

**DOKTORA TEZİ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

ARALIK 2014

Atila İbrahim YÜCE tarafından hazırlanan “U14 – U15 futbolcularda müsabaka öncesi kaygı düzeyinin müsabaka başarısına etkisinin araştırılması” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU ile Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında DOKTORA TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman : Doç. Dr. Muhsin HAZAR

Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Başkan : Prof. Dr. Ömer ŞENEL

Antrenman Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Üye :Doç. Dr. Mehmet GÜÇLÜ

Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Ziya KORUÇ

Egzersiz ve Spor Psikolojisi Anabilim Dalı, Hacettepe Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Üye : Yrd. Doç. Dr. Mehmet SEZEN

Beden Eğitimi Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Doktora Tezi olduğunu onaylıyorum/onaylamıyorum.....

Tez Savunma Tarihi: 11.12.2014

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Doktora Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Doç. Dr. Ufuk KOCA ÇALIŞKAN
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Atilla İbrahim YÜCE

11.12.2014

U14–U15 FUTBOLCULARDA MÜSABAKA ÖNCESİ KAYGI DÜZEYİNİN MÜSABAKA
BAŞARISINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI
(Doktora Tezi)

Atilla İbrahim YÜCE

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Aralık 2014

ÖZET

Futbolcularında müsabaka öncesi kaygı düzeyleri ile müsabakadaki olumlu olumsuz davranışlar arasındaki ilişkiyi belirlemek için yapılan bu çalışmanın evrenini; Türkiye'deki 14 ve 15 yaş grubu futbolcular, Örneklemini ise, Kayseri Erciyes Spor, Gençlerbirliği, Ankaragücü, Konya Torkuşeker Spor ve Bolu Spor Kulüplerinin U14 ve U15 futbol liginde oynayan futbolcular oluşturmaktadır. Müsabaka öncesinde kısaca “SCAT” olarak bilinen, Martens ve arkadaşlarının geliştirdiği (1990) "Spor Yarışma Kaygı Testi (Sport Competition Anxiety Test)" kullanılmıştır. Müsabakadaki olumlu olumsuz davranışlar araştırmacı tarafından geliştirilen değerlendirme formu ile yapılmıştır. Araştırmaya katılan Ankaragücü U14 (n=19) ve U15 (n=19) takımlarının Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Gençlerbirliği U14 (n=18) ve U15 (n=13) takımlarının Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı söylenebilir. T. Konyaspor U14 takımı (n=18) Yarışma kaygısı puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.529$ $P_{\text{değeri}}=.024$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı ters yönlü orta kuvvette bir ilişki vardır diyebiliriz. T.Konyaspor U15 takımı (n=19) Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir. Kayseri Erciyesspor U14 (n=15) ve U15 (n=15) takımlarının Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz. Boluspor U14 takımı (18) Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz. Boluspor U15 takımı (n=14) Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz. Araştırmaya katılan beş (5) kulübün toplamda 10 takımına ait müsabaka öncesi Yarışma kaygısı puanları ile müsabakadaki olumlu - olumsuz davranışları arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ancak; Torkuşeker Konyaspor U14 Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı ters yönlü orta kuvvette bir ilişki tespit edilmiştir. Sonuç olarak; 14-15 yaş grubu akademi liginde oynayan futbolcuların müsabaka öncesi Yarışma kaygısı kaygı puanları ile müsabakadaki olumlu olumsuz davranışlar arasında bir müsabaka hariç anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Ancak; araştırmaya katılan beş kulübün birisinde U15 takımının müsabaka öncesi Yarışma kaygısı puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı ters yönlü orta kuvvette bir ilişki tespit edilmiştir.

Bilim Kodu : 1301
Anahtar Kelimeler : U14-U15, Futbolda Olumlu olumsuz davranış, Yarışma kaygısı
Sayfa Adedi : 70
Danışman : Doç. Dr. Muhsin HAZAR

RESEARCHING THE EFFECT OF THE LEVEL OF ANXIETY OF
U14-U15 FOOTBALL PLAYERS BEFORE THE STARTING OF A MATCH
ON THEIR SUCCESS DURING THE MATCH
(Ph.D Thesis)

Atilla İbrahim YÜCE
GAZI UNIVERSITY
INSTITUTE OF HEALTH SCIENCES
December 2014

ABSTRACT

The scope of this research, conducted in order to determine the relationship between the level of anxiety of football players before the starting of a match and their positive and negative behaviors during the match, consists of football players in Turkey aged 14 and 15, whereas, its sample group consists of the football players playing in the U14 and U15 league of the football clubs of Kayseri Erciyesspor, Gençlerbirliği, Ankaragücü, Konya Torkuşekerspor and Boluspor. Before the starting of a match, the “Sport Competition Anxiety Test”, shortly known as “SCAT”, developed by Martens and his friends (1990), has been utilized. The positive and negative behaviors during a match have been observed through an evaluation form developed by the researcher. There is no meaningful relationship found between positive-negative behaviors displayed during the match among the players of the Ankaragücü U14 (n=19) and U15 (n=19) teams. It is also true that there is no meaningful relation between Competition concerns (İlinois) points and positive – negative behaviors of the Gençlerbirliği U14 (n=18) and U15 (n=13) teams. For the players of the Torkuşeker Konyaspor U14 team (n=18), the relationship between the Competition concerns (İlinois) score and negative behaviors, the Pearson Correlation coefficient has been calculated as $R=-.529$ and the P value=.024. Thus we may say that there is a meaningful inverse relationship at a moderate level between the Competition concerns (İlinois) score and the negative behaviors displayed during the match. It is possible to say that no meaningful relationship exists between the Competition concerns (İlinois) score and the positive-negative behaviors displayed during the match, for the players of the Torkuşeker Konyaspor U15 team (n=19). We may say that there is no meaningful relationship between the Competition concerns (İlinois) score and the positive-negative behaviors displayed during the match. For the players of the Kayseri Erciyesspor U14 (n=15) and U15 (n=15) teams. It is also possible to say that no meaningful relationship exists between the Competition concerns (İlinois) score and the negative behaviors displayed during the match for the players of the neither Boluspor U14 (18) nor U15 (n=14) teams. Statistically, no meaningful relationship has been observed between the Competition concerns (İlinois) scores of the 10 teams participating in total in the research from (5) football clubs before the starting of a match and their positive-negative behaviors displayed during the match. However, a meaningful inverse relationship at a moderate level has been determined between the Competition concerns (İlinois) score and the negative behaviors displayed during the match of Torkuşeker Konyaspor U14 team. In conclusion, for the football players in the 14-15 age groups playing in the academic league, except for one match, no meaningful relationship has been determined between their Competition concerns (İlinois) anxiety scores before the starting of a match and their positive and negative behaviors during the match. However, from one of the five football clubs included in the research, a meaningful inverse relationship at a moderate level has been found between the Competition concerns (İlinois) score of the U15 team players before the start of a match and their negative behaviors during the match.

Science Code : 1301
Key Words : U14-U15, Positive-Negative Behaviors, Anxiety
Number of Pages : 70
Advisor : Assoc. Prof.. Dr. Muhsin HAZAR

TEŞEKKÜR

Bu çalışmayı hayata geçiren zamanını ayıran, bilgi ve tecrübesiyle katkısını görüş ve yönlendirmeleriyle sabır ve desteğini esirgemeyen tez danışmanım Doç.Dr.Muhsin HAZAR’a teşekkür ederim.

Tezin yazım aşamasında ve düzelme kısmında bana desteklerini esirgemeyen sevgili öğrencim Sümer ALVURDU’ya sonsuz teşekkür ediyorum.

Araştırmam boyunca anket ve ölçeklerin uygulanmasında benden yardımlarını esirgemeyen Meryem ALTUN’a sonsuz teşekkür ederim.

Çalışmalarım boyunca anlayış ve desteklerini benden esirgemeyen eşim Malike YÜCE’ye çok teşekkür ediyorum.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ÇİZELGELERİN LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLERİN LİSTESİ.....	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xiv
1. GİRİŞ.....	1
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	3
2.1. Dünya Futbolunun Tarihçesi.....	3
2.2. Türk Futbolunun Tarihi.....	5
2.3. Futbolun Özellikleri	6
2.4. 14-15 Yaş Akademi Ligleri (U14-U15).....	7
2.5. Psikoloji.....	9
2.6. Spor Psikolojisi	9
2.7. Performans ve Spor Psikolojisi	12
2.8. Kaygı	13
2.8.1. Kaygı çeşitleri	16
2.8.2. Futbol ve kaygı	20
3. GEREÇ ve YÖNTEM.....	27
3.1. Araştırmanın Yöntemi.....	27
3.2. Evren ve Örneklem	27
3.3. Veri Toplama Aracı.....	28

	Sayfa
4. ARAŞTIRMA BULGULARI	31
4.1. Ankaragücü U14 Takımına Ait Bulgular	31
4.2. Ankaragücü U15 Takımına Ait Bulgular	33
4.3. Gençlerbirliği U14 Takımına Ait Bulgular	35
4.4. Gençlerbirliği U15 Takımına Ait Bulgular	38
4.5. Torku Şeker Spor U14 Takımına Ait Bulgular	40
4.6. Torku Şeker Spor U15 Takımına Ait Bulgular	42
4.7. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımına Ait Bulgular	45
4.8. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımına Ait Bulgular	47
4.9. Boluspor U14 Takımına Ait Bulgular	49
4.10. Boluspor U15 Takımına Ait Bulgular	52
4.11. Çalışmaya Katılan Bütün Takımlar İle İlgili Bulgular	54
5. TARTIŞMA	55
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	59
KAYNAKLAR	61
EKLER.....	65
EK-1. Illinois yarışma envanteri formu scat-c	66
EK-2. Müsabaka gözlem formu	67
ÖZGEÇMİŞ	68

ÇİZELGELERİN LİSTESİ

Çizelge	Sayfa
Çizelge 3.1. Araştırmaya Katılan Kulüplerin ve Sporcuların Dağılımı.....	28
Çizelge 4.1. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	31
Çizelge 4.2. Ankaragücü U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	31
Çizelge 4.3. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	32
Çizelge 4.4. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	32
Çizelge 4. 5. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	33
Çizelge 4.6. Ankaragücü U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	34
Çizelge 4.7. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	34
Çizelge 4.8. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	35
Çizelge 4.9. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	35
Çizelge 4.10. Gençlerbirliği U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	36
Çizelge 4.11. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	36
Çizelge 4.12. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	37

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.13. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	38
Çizelge 4.14. Gençlerbirliği U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	38
Çizelge 4.15. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	39
Çizelge 4.16. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	39
Çizelge 4. 17.Torku Şeker Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	40
Çizelge 4.18. Torku Şeker Spor U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	41
Çizelge 4.19. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	41
Çizelge 4.20. Torku Şeker Spor U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	42
Çizelge 4.21. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	42
Çizelge 4.22. Torku Şeker Spor U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	43
Çizelge 4.23. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	43
Çizelge 4.24. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	44
Çizelge 4.25. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	45

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.26. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	45
Çizelge 4.27. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	46
Çizelge 4.28. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanlar Regresyon Analizi	46
Çizelge 4.29. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	47
Çizelge 4.30. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	48
Çizelge 4.31. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	48
Çizelge 4.32. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	49
Çizelge 4.33. Boluspor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	49
Çizelge 4.34. Boluspor U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	50
Çizelge 4.35. Boluspor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	50
Çizelge 4.36. Boluspor U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi	51
Çizelge 4.37. Boluspor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması	52
Çizelge 4.38. Boluspor U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	52
Çizelge 4.39. Boluspor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri	53

Çizelge	Sayfa
Çizelge 4.40. Boluspor U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Competition concerns (İlinois) Puanları Regresyon Analizi.....	53
Çizelge 4.41. Çalışmaya Katılan Bütün Takımların Mevkilere Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	54

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 4.1. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	31
Şekil 4.2. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	33
Şekil 4.3. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	36
Şekil 4.4. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	38
Şekil 4.5. Torku Şeker Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	40
Şekil 4.6. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	43
Şekil 4.7. Kayseri Erciyes U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	45
Şekil 4.8. Kayseri Erciyes U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	47
Şekil 4.9. Boluspor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları.....	50
Şekil 4.10. Boluspor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Competition concerns (İlinois) Puanları	52

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler

$\bar{x}$

ortalama

SS

standart sapma

yy

yüzyıl

Kısaltmalar

Açıklamalar

FIFA

Uluslararası Futbol Federasyonu

FMT

Futbol Ligleri Müsabaka Talimatı

IFAB

Uluslararası Futbol Birliği Kurulu

M.Ö.

Milattan Önce

TFF

Türkiye Futbol Federasyonu

UEFA

Avrupa Futbol Federasyonları Birliği

yy

Yüzyıl

1. GİRİŞ

Futbol, bireysel ve grupsal aktiveyi gerektiren, uluslar arası belirlenmiş kuralların geçerli olduğu, bireyin psiko-sosyal karakterini dışa vurabildiği, motivasyonel ve moral değerlerin yoğun bir şekilde rol oynadığı ve de tarihsel süreç dikkate alındığında ortaya çıkışı oldukça eskilere dayanmasına karşın her zaman güncelliğini koruyabilmiş bir uğraştır. Futbolun geçmişten bugüne ulaşan kimliği yanında özellikle ulusal ve uluslararası düzlemde oynadığı rol onu önemli kılmaktadır. Spor dünyası dışındaki birçok insanın da çeşitli açılardan ilgilendiği futbol salt bir spor karşılaşması niteliğinden öte bir özellik taşımaktadır [1].

Karşılaşma öncesi sporcular kaygı, korku ve heyecan içinde olurlar. Bunu da fizyolojik, zihinsel, duygusal ve sosyal tepkilerinde yansıtır. Birçok sporcu karşılaşma öncesi mide ağrısı hissedebilir, negatif düşüncelere sahip olabilir ve sinirli davranışlar da bulunabilir.

Müsabakalarda birçok sporcu fiziksel ve teknik olarak hazır olmalarına rağmen baskılı koşullarda bu potansiyellerini açığa çıkaramamaktadır. Birçok sporcu, performanslarının doruğuna ulaşmak ve bunu kolaylaştıracak psikolojik hazırlığın gereklerini öğrenmek istemektedir.

Kaygıyla ilgili çalışmalar spor psikolojisi içinde yer almaktadır. Son zamanlarda yapılan araştırmalar sportif performansın sadece kondisyon gibi fizyolojik ve teknik gibi biyomekanik faktörlere bağlı olmadığını aynı zamanda kaygı, stres, motivasyon gibi psikolojik faktörlerin de oldukça önemli olduğunu göstermektedir.

Sporda kaygı ve stres bugün spor psikolojisinde yaygın olarak akademik araştırma ve uzmanlık konusu olmuştur. Bu alanın popüler hale gelmesinde sporun davranışı gözlemlenmede doğal bir laboratuvar olması ve özel olarak da sporcuların yarışma koşullarında performanslarını yükseltme veya düzeltme istemlerinin var olması etkili olmuştur.

Futbol gibi geniş kitlelerin ilgisini çeken ve kaygı gibi futbolcuların performans potansiyelleri üzerinde etkili olan önemli konuların araştırılması, futbolcuların

kapasitelerini gerçekleştirmeleri, daha zevk verici ve daha başarılı sonuçlar elde etmeleri bakımından değerlidir [2].

Spor bilimcilerin gözü ile futbol, birçok bilim dalının yakından ilgi alanına giren, özellikle fizyoloji, anatomi, psikoloji, sosyoloji gibi bilim dalları açısından tıp ve sosyal bilimleri ilgilendiren yn yanında, spor biliminde alt bilim dallarını oluşturan spor ve sağlık bilimleri, hareket ve antrenman bilimleri, sporda psiko-sosyal alanlar, beden eğitimi ve spor ęretimi gibi alanlar açısından da araştırma ve inceleme konusu olmaktadır [3].

Bu bağlamda bu çalışmayla U14 – U15 futbolcularda müsabaka öncesi kaygı düzeyinin müsabaka başarısına etkisinin araştırılması amaçlanmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Dünya Futbolunun Tarihçesi

Futbol oyununun ilk olarak nerede ve hangi tarihte oynandığı kesin olarak bilinmemektedir. Eski Yunanlıların "EPİSKİROS", Romalıların "HARPASTUM", Türklerin "TEPÜK" adını verdikleri tarihi eserlerden Asya'da Çin, Japonya, Hindistan; Afrika'da Mısır; Amerika'da Meksika; Avrupa'da Yunanistan, İtalya, Fransa ve İngiltere değişik kaynaklara göre futbolun ilk oynandığı ülkelerdir. Tarihi değer taşıyan birçok eserden ve zamanımıza kadar kalmış olan bazı anıtlardan anlaşıldığına göre futbolun M.Ö. 3000 Yıllarında Asya ve Mısır'da kuralsız; el, kol, ayak hatta rakip ile mücadele şeklinde oynandığı öğrenilmiştir. Bundan ayrı olarak ilkel insanların kuru kafa ile oynadıkları da rivayet edilmektedir [4].

M.Ö. 2697 yılında Çin İmparatoru Huang-Ti, askerlerine çeviklik kazandırmak için futbol oynatmıştır. Çin efsanelerinde İmparator Huang-Ti'nin askerlerinin yuvarlak meşin ve cismi, yere dikilmiş iki direk arasından geçirme mücadelesi verdikleri anlaşılmaktadır. Bu oyunun adı Tsu-Chu idi. M.Ö. 225 yıllarında İmparator Chou devrinde buna benzer bir oyunu siviller de oynamaya başlamıştır. 1. yy'ın hemen başlarında İmparator Cheng-Ti devrinde aynı oyuna ilgi daha da artmış, halk ozanları ilk stad kahramanları için manzumeler düzmüşlerdir. Aynı devirlerde Japonya'da İmparatorluk Sarayı'nın çevresinde de futbol sevilen sporlar arasında yer almıştır [5].

İnsanların tarih içerisinde yuvarlak olan cisimlerle oynamaktan zevk aldıkları ve bu cisimlere ayakları ile vurma eylemini içgüdüsel olarak gerçekleştirdikleri ilk çağlardan kalan mağara duvarlarındaki *ilkel* resimlerden anlaşılmaktadır. Bu bilgilere rağmen futbolun tarih içerisinde *ilk* olarak ne zaman ve nerde oynandığı hakkında net bir fikre sahip olmak oldukça zordur.

Yakın tarihimiz içinde Dünya'nın en büyük sömürge imparatorluğunu kurmuş olan İngilizlerin futbol benzeri oyunları görmeleri ve benimsemeleri yanında gittikleri her yerde beğendikleri bu oyunu oynamaları, futbol oyununun Dünya'ya yayılmasında büyük rol oynadığı iddia edilmektedir. 12. yy'dan itibaren futbol oyunu, İngiltere'de o kadar çok yayılmış ki köyler ve şehirler arasında artan rekabetin büyümesi sonucu oyunun oynanması

sırasında çatışmalar çıkmış, yaralanmalar hatta ölümlerin meydana gelmesi üzerine Kral III. Edvard'ın 13 Nisan 1314 tarihinde yayınladığı bir ferman ile futbol sporunun oynanmasını yasakladığından söz edilmektedir. Bu bilgiler yanında İtalyanlar futbolun Norman'lar tarafından Dünya'ya tanıtıldığını ve yayıldığını savunmaktalar. 16. yy'da İtalya'da Florensa ve Siena'da umumi meydanlarda yılda en az bir kere CALCİO adı altında futbol benzeri bir oyunun 27 kişilik takımlar halinde oynandığını ifade etmektedirler. Hatta oyunun oynanması sırasında da bu oyunculardan 15 tanesinin akıncı oyuncu, 5 tanesinin akıncılara destek oyuncu, 4 tanesinin müdafa oyuncusu ve 3 oyuncunun da müdafaaların gerisinde son müdafa olarak oynadıklarından bahsedilmektedir. 17. yy'da ise İngilizler'de bizzat hükümdarların bu oyunu teşvik ettikleri, buna bağlı olarak da futbolun çok büyük bir gelişme gösterdiği, 120*80 m'lik bir alan içinde içi hava doldurulan hayvan sidik torbalarının dışının deri ile kaplanması sonucunda elde edilen topun bir metre ara ile dikilen iki direk arasından geçirilmesi ile sayı kazanma esasına dayanarak oynanan şeklini almıştır. 1841 yılında topun biçimi küre olarak kabul edilmiştir. 1848 yılında oyun kuralları "Cambridge Kuralları" adı altında birleştirilmiş ve ülkede bir bütünlük sağlanmıştır. 1855 yılında İngiltere'de ilk futbol kulübü kurulmuştur (Sheffield). 1863 yılında İngiltere'de kurulmuş olup faaliyet gösteren 11 kulübün yöneticileri bir araya gelerek "İngiltere Futbol Birliği" ni kurmuşlardır. Futbolun günümüzdeki şeklini alması ise 1866 yılında İngiltere, İskoçya, Galler ve İrlanda Futbol Federasyonları bir araya gelerek futbolun oyun kurallarını düzenleyen bir birim olan "International Board" adı altında ilk uluslar arası futbol kuruluşunu oluşturmuşlardır. 21 Mayıs 1904 tarihinde 7 ülkenin federasyonları bir araya gelerek Uluslararası Futbol Federasyonu'nu (Federation Internationale de Football Association; FIFA) kurmuşlardır. Halen FIFA Uluslararası müsabakaların organizasyonunda tam ve tek yetkili olarak dünya futbolunu yönetip yönlendiren kuralların değiştirilmesi ve uygulanmasına karar veren, anlaşmazlıkların çözümünde başvurulacak ve karar yetkisine sahip tek kuruluş olarak görevini sürdürmektedir. Kuruluşun ilk başkanı Robert Gurein'dir [18].

Futbolun tarihsel gelişim sürecini oldukça eskiye dayandırmaktan çok, yakın tarih ve kıta Avrupa'sının sanayi toplumu ve sanayileşme sürecine dayandırmak yönetsel ve politik anlamda futbolu yeterince ortaya koymaktadır. Sporun, özellikle sanayi devrimi sürecinde değişen toplumsal yapıya bağlı olarak politik amaçlar için daha belirgin bir ilgi odağı olduğu görülmektedir. Özellikle Avrupa ve Amerika'da 19. yy'da ulusalcı ve tüketimci yapısı ile modern sporun şekillenmesi başlar. Bu yıllarda Olimpiyat oyunlarının canlanış

hedeflerinden birisi kuruluş yıllarındaki amatör ve ideal spor felsefesidir. Olimpiyatların bu canlanış hedefi o dönemin Avrupa'sındaki ırkçı-milliyetçi akımlarına karşı bir tepki niteliği de taşır. Olimpiyatlar günümüzde ırkçılığı önemli ölçüde dışlayabilmiştir. ama amatör spor felsefesini kapitalist dünya düzeni gereği ile de feda etmek zorunda kalmıştır [3].

2.2. Türk Futbolunun Tarihi

Bütün milletlerin tarihinde futbolun izlerine rastlamak mümkündür. Türkler Orta Asya'da bugünün kurallarıyla ayaktopu oynarlar, buna "tepük" derlerdi. Orta Asya Türklerinin bugünün futbolunun bazı kuralları içinde ayaktopu oynadığı eski eserlerde açıkça belirtilmiştir. Kaşgarlı Mahmut ünlü eseri Divan-ı Lügati't-Türk'ün 1. cildinde Türklerin yüzyıllar boyunca top oyunu oynadıkları ve bu sporu nasıl yaptıkları yazılıdır. Türkler, futbol oyununa "tepük" demişlerdi. Bu isim Türkçe'deki "tepmek" kelimesinden alınmıştır. Top yalnız ayakla oynandığı, tepildiği için "tepük" adını almıştır. Timur Tarihi adlı kitapta tepükün Timurlenk devrinde de Türkler arasında oynandığı yazılmıştır. İçi hava ile doldurulmuş kuzu derileri (tulum) top olarak kullanılmış, oyun sırasında el değdirilmeden kafa ve ayak vuruşları yapılmıştır. Bu oyun özellikle Timur'un askerleri arasında bir çeviklik idmanı olarak değerlendirilmiştir.

Modern futbolun Türk Toplumuna girmesi 19. yy'ın sonlarına rastlar. Futbol oyunu o dönemde bazı dini inançların da etkisiyle Müslüman Türkler arasında gelişmemiştir. Futbol, Osmanlı toprakları üzerinde ilk defa gayrimüslimler ve ülkede yerleşmiş bulunan yabancı uyruklar tarafından oynanmıştır. Sosyal ve idari bakımdan başkent İstanbul'a uzak ve rahat olan iki şehir; Selanik ve İzmir futbol oyununun ilk taraftarlarını bulduğu yerlerdir.

- *İzmir ve Selanik Karmaları:* 1906 yılında Atina'da düzenlenen Ara Olimpiyatlarında Danimarka karması 1., İzmir karması 2., Selanik karması da 3.lüğü kazanmıştır.
- *Siyah Çoraplılar:* 1899 yılında Reşat Danyal, Fuat Hüsni (Kayacan) ve arkadaşları Kadıköy'de ilk Türk futbol takımını kurmuşlardır. Bu kulüp adını futbolcuların kırmızı forma altına giydiği siyah çoraplardan almıştır. 1901'de ise bütünüyle Türk futbolculardan oluşan Kadıköy kulübü kurulmuştur. Ancak iki kulüp de zaptiye teşkilatının baskısıyla kapanmıştır.

- *Pazar Ligi, G. Saray ve F. Bahçe*: İlk Pazar Liginde şampiyonluğu İmogene takımı kazanmıştır. Bugünkü Fenerbahçe Stadi'nin bulunduğu Papaz'ın Bağ'ında yapılan maçlar halk tarafından ilgi ile takip edilmiştir. 1905'te düzenlenen İkinci Pazar Ligi şampiyonluğunu Kadıköy Football Club almıştır. Aynı yıl kurulan ilk Türk futbol kulübü G.Sarayın katılmasıyla 1906-1907 sezonundan itibaren Pazar Ligi önemli bir gelişme göstermiştir. 1907'de Fenerbahçe Kulübünün de kurulması, Türk futbolunu bir varlık olarak ortaya çıkarmıştır.

TBMM'nin 1920'de faaliyete geçmesiyle Türk sporu ve Türk futbolu için önemli adımlar atılmıştır. 1923'te ilk spor teşkilatı Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ve buna bağlı olarak Türkiye Futbol Federasyonu kurulmuştur. 21 Mayıs 1923'te Türkiye Futbol Federasyonu'nun FIFA'ya (Milletlerarası Futbol Federasyonu kabul edilmesiyle Türkiye bu alanda dünyadaki yerini almıştır. 1952 yılında profesyonelliğin kabulü ile Türk futbolunda yeni bir dönem başlamıştır. O tarihten bu yana futbol, bir meslek dalı olarak da toplum hayatında önemli bir yere sahip olmuştur. 1954'te Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA)'nin kurulmasından sonra Türkiye bir Avrupa ülkesi olarak kabul edilme mücadelesi vermiş ve bu talebi FİFA tarafından 10 Şubat 1962'de alınan karar uyarınca kabul edilmiştir. O tarihten beri Türk Futbol Federasyonu, UEFA'nın 34 üyesinden biri olarak her türlü organizasyona katılmaktadır [5].

2.3. Futbolun Özellikleri

- Futbol bir karşıtlar oyunudur.
- Atlama, sıçrama ve yön değiştirme gibi vücut dengesinin önem taşıdığı değişik hareketlerle oynanan bir oyundur.
- Oluşan sürpriz pozisyonlara uyum göstererek doğru tercihlere ihtiyaç duyulan, anında doğru karar vermeyi gerektiren bir oyundur.
- Oyun boyunca harcanan enerjinin dengeli bir şekilde oyun zamanına dağıtılmasının önem taşıdığı bir oyundur.
- Topla yapılan hareketler kadar, topsuz hareketlerinde gol yememek amacıyla yapılmasının gerektiği bir oyundur.

- Oyun alanında rakibe sayıca üstünlük sağlanmasının gerektiği bir oyundur.
- Oynayanların oyun alanı içinde yaptıkları ya da yapamadıkları ile ilgili olarak, seyredenlerin de sayısız alternatifler geliştirebildiği bir oyundur.
- Oyun alanı içerisinde yer alan aynı takıma mensup sporcuların müşterek amaçlar doğrultusunda ortak davranışlar sergilemek zorunda olduğu bir oyundur.
- Her oyuncunun zihni yeteneklerini kullanarak hareketlilik, denge ve elastikiyet gibi sahip oldukları kişisel özelliklerini, gelişen sürpriz pozisyonlara uydurması gereken bir oyundur.
- Oyun alanı dikkate alındığında, oyun alanının genişliği, farklılığı ve geniş bir ufka sahip olması yanında çok fazla izleyiciyi kabul eden yapıya sahip bir oyundur.
- Her izleyicinin yani futbola ilgi duyan bireylerin hareket kültürü açısından kendini futbola uygun hissetmesi, futbol oynayabileceğini düşünmesi ve kendini futbolcularla özdeşleştirebildiği bir oyundur.
- Futbol oyun formunun kural olarak basit, oyun formasyonu açısından zengin olmasıyla çekici bir oyundur.
- Futbolun izleyiciyi bireycilikten uzak bir kültüre yönetmesi, grup dinamiği ve kitlesel davranışları ortaya çıkarması nedeniyle bireyin kendini taraf hissetmesi, bir misyona sahip olduğunu düşünmesi ve güçlü olma güdüsünü tatmin eden bir oyun olması.

Bunları daha da çoğaltmak mümkündür. Bu kadarı bile futbolun kitlesel olarak benimsenmesini açıklamaya yetmektedir [1].

2.4. 14-15 Yaş Akademi Ligleri (U14-U15)

U14, U15 yaş gruplarında, bölgesel gruptaki takım sayılarına göre, iki veya daha fazla devreli lig usulüne göre deplasmanlı olarak oynanır. Lig devrelerinin çift sayı olarak belirlenmesi halinde, her iki takımın sahasında eşit sayıda müsabaka oynanır. Lig devre sayısının üç olarak belirlenmesi halinde, iki takım arasında oynanacak son müsabakalar, ikili averajda üstün olan takımın sahasında oynanır. Takımların karşılıklı birer galibiyet almaları durumunda, maç skoru avantajına bakılmaksızın ilgili takımların sezon boyunca

görmüş oldukları toplam kırmızı kart sayısına bakılır. Kırmızı kart sayılarının eşitliği halinde sarı kart sayısı daha az olan takım üstün sayılır. Sarı kartların da eşit olması durumunda sıralamadaki puan üstünlüğüne bakılır. Puan eşitliği halinde genel averaja bakılır. Genel averajın eşitliği halinde ise müsabaka ligde daha çok gol atan takımın sahasında oynanır. Tüm bu hallerin eşitliği halinde müsabaka tarafsız sahada oynatılır.

Kulüpler, U14 yaş grupları için 25'er oyuncuya, U15 yaş grupları için 23'er oyuncuya lisans çıkarabilir. U14-U15 kategorilerinde klasmana aday müsabaka hakemleri İl Hakem Kurulu tarafından atanır. Akademi Ligleri'ne U14 yaş grubunda katılacak futbolcuların, 01.01.1998 veya daha sonraki tarihlerde; U15 yaş grubunda katılacak futbolcuların 01.01.1997 veya daha sonraki tarihlerde doğmuş olmaları zorunludur. U14 ve U15 müsabakalarında isim listesinde 16 futbolcu bulunması zorunludur. U14 ve U15 yaş grubu müsabakalarında, isim listesinde isimleri bulunan kaleci dâhil tüm oyuncular en az 20 dakika sahada kalmak koşulu ile oyuna girmek zorundadırlar, Oyuna sonradan giren oyuncular, geçerli sağlık sorunu olmadığı müddetçe oyundan çıkartılamazlar.

Akademi Ligleri U15 Türkiye Finalleri TFF tarafından belirlenecek esaslara göre 8 takımın katılımı ile yapılır. Finaldeki 8 takım çekilen kura ile 2 gruba ayrılırlar. Tek devreli lig usulüne göre oynanan müsabakalara ve FMT' nin 9. maddesindeki esaslara göre sıralanırlar. Buna göre gruplarında birinci olan takımlar şampiyonluk için, gruplarında ikinci olan takımlar ise üçüncülük dördüncülük maçı oynamaya hak kazanırlar. Türkiye Finallerinde yarı finale yükselen 4 takıma TFF tarafından madalya, şampiyon ve ikinci olan takıma kupa, üçüncü ve dördüncü olan takımlara ise plaket verilir. Ayrıca Finallerin en centilmen takımına, en centilmen oyuncusuna, en iyi kalecisine, gol kralına ve final maçını yönetecek olan 4 hakeme TFF tarafından plaket verilir.

Akademi Ligleri U14 Türkiye Finalleri: Bu yaş kategorisinde Türkiye Finali yapılmaz. Sezon sonunda gruplarını birinci sırada bitiren kulüpler düzenlenecek olan "Futbol Gelişim Şenliğine" katılacaklardır. TFF bu şenlik kapsamında oynanacak müsabakalarda uygulanacak oyun kurallarını IFAB futbol oyun kuralları kapsamında değiştirebilir [7].

2.5. Psikoloji

Psikoloji kavramı, zihinsel süreçlerin işlevinden gözlenebilir olan davranışlara ve daha sonra da hayvan davranışlarının incelenmesi gibi ifadeleri içine almaktadır. Psikolojinin tanımlanması ile ilgili bilimciler arasında bazı anlaşmazlıklar bulunmaktadır. Farklı felsefi görüşler ve psikolojik teorilerden yola çıkan bilimciler, psikolojiye farklı tanımlar getirmekteler [8].

Toplumsal ve fiziksel çevresi içinde davranmakta olan insanı inceleyen bilimdir. Davranış sözcüğü günlük dilden farklı olarak geniş anlamda kullanılmıştır. Bilimsel bir terim olan davranış; koşma, dans etme, top oynama vb. gibi dışarıdan görülebilen davranışlar olduğu gibi, içten cereyan eden basit davranışları da kapsamaktadır. Davranış denince bireyin bir ortam içinde belirli bir zaman biriminde göstermiş olduğu reaksiyon ve tepkileri anlaşılmakta. İşte psikoloji bu reaksiyon ve tepkileri ele almakta ve buna neden olan sebepleri açıklamaya çalışmaktadır [5].

Psikoloji, davranışların ve zihinsel süreçlerin bilimsel olarak incelenmesi olarak tanımlanabilir [9].

Bir başka tanımda psikoloji, zihinde geçen bilinç olaylarının incelenmesi olarak tanımlanmıştır [10]. Genelde kabul gören tanımı ile psikoloji ise, insan ve hayvan davranışlarını inceleyen bilim dalı olarak tanımlanmaktadır [11, 12].

Genel olarak psikoloji toplumsal çevresinde yaşamakta olan insanın duyuş, düşünüş ve davranışlarını incelemektedir. Psikolojiyi daha fonksiyonel tanımlamak gerekirse, bunu canlı varlıklara özgü olarak insanın, çevresi ile olan ilişkilerini ve çevresine uyum biçimlerini inceleyen bir bilim olarak tanımlamak mümkün olabilir [10].

2.6. Spor Psikolojisi

Sportaki insanların bilişsel, duyuşsal ve davranışsal özelliklerinin bilimsel olarak araştırılmasıdır. Sporcuların daha başarılı ve mükemmel olma istekleri, sporun politik bir araç haline gelmesi ve ülkelerin tanınmasına yardımcı olması, sporda büyük paraların dönmesi ve sporun büyük bir iş kolu haline gelmesi, spor aracılığı ile tanınma ve sporun benlik saygısının gelişimine olan yararları, seyircilerin devamlı var olan ilgisi, sağlıklı

yaşam ve kondisyonla ilgili hareketlerin ortaya çıkışı, "Spor Psikolojisine" olan ilginin büyümesine neden olmuştur [8].

Spor psikolojisi, psikolojik olgu ve prensipleri spor alanındaki insan davranışlarına uygulamaya çalışır [13]. Sporla dünyanın her tarafında her uygarlık düzeyinde gerek sporu yaparak, gerekse seyirci olarak pek çok insan ilgilenmektedir. İşte spor psikolojisi bu evrensel faaliyet alanının birçok sorununu ele alır, ortaya çıkardığı deneysel ve teorik sonuçları, özellikle sporcuların eğitiminde bilimsel yöntemlerin geliştirilmesine katkı amacıyla eğitimcilerin hizmetine sunar. İnsan gerek spor yapan kişi olarak, gerekse sadece seyirci olarak motivasyonları ve heyecan davranışları spor psikolojisinin önemli bir bölümünü oluşturur. Spor performansları ve yarışmalarla ilgili olarak insanların psiko-sosyal davranışlarda bir başka ilgili alandır. Spor psikolojisinin en önemli yönlerinden biride, yarışmakta olan sporcuların geçirdiği psikolojik ortamları ve bu psikolojik etkilerin sporcular üzerindeki olumlu ve olumsuz yanlarını ele almaktır. İnsan psikolojisi fert fert farklılık göstermesi nedeniyle spor psikolojisi kavramı içinde ele alıp incelendiğinde bir karmaşa ile karşı karşıya bulunulur. Bu bakımdan spor psikolojisi bir bilim olarak karşımıza çıkmakta, üzerinde çalışılması önemli bir konu olarak hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir. Son yıllar da bütün dünyada sporda motor özelliklere gösterilen ilgili ve çalışma elit sporcuların ortaya çıkışına neden olmuştur. Bu arada daha iyi performansa ulaşmada psikolojik faktörler üzerinde araştırmalar yapılmış, bu konuda da çok mesafeler kat edilmiştir.

İnsan vücudundan motor özellikleri üzerinde çalışan eski filozoflar, Çoğu zaman insan vücudunun fonksiyonlarını numune olarak almışlardır. Plato, Aristo ve diğerlerinin yazılarında da bunu bulmak mümkündür. Ünlü eski Yunan düşünürlerine göre eğitim hem kafanın hem de vücudun gelişmesine hitap etmektedir. O devirlerde yapılan heykeller, kafa vücut dengesini çok güzel yansıtmakta ve çoğunlukla zeki bir yüz ve bu yüze yarışır düzgün bir vücut ortaya koymaktadırlar. Daha sonraki yıllar heykeller, eskiden yansıttıkları yüz ifadesini kaybedip, daha adaleli bir hal almıştır. Ortaçağda, insan vücudu tanrı bilimci tarafından hakir görülmüştür. Gerek bilim ve gerekse kültürel açıdan hiç bir sporla ilgili faaliyete izin verilmemiştir. Sadece ata binme, engelli koşu okçuluk gülle atma ve benzeri sporlar, askeri alanda yaygınlaştırılmıştır [14, 15].

Spor psikolojisi; psikolojik olgu ve prensipleri spor alanındaki insan davranışlarına uygulamaya çalışan bir bilim dalıdır. Spor psikolojisi sporcuların ve antrenörlerin davranışlarının nedenleri ve bunların karşılıklı ilişkileriyle ilgilenmektedir. Sporla dünyanın her tarafında, her uygarlık düzeyinde gerek sporu yaparak, gerekse seyirci olarak pek çok insan ilgilenmektedir. İşte spor psikolojisi bu evrensel faaliyet alanının birçok sorununu ele alır, ortaya çıkardığı deneysel ve teorik sonuçları, özellikle sporcuların eğitiminde bilimsel yöntemlerin geliştirilmesine katkı amacıyla eğitimcilerin hizmetine sunmaktadır. İnsanın gerek spor yapan kişi olarak, gerekse sadece seyirci olarak motivasyonları ve heyecan davranışları, spor psikolojisinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır [16].

Spor psikolojisi özellikle spor bilimi ve psikoloji alanında ortaya konan araştırma sonuçlarından yararlanılarak gelişimi sürdüren ve aşağıda belirtilen bilim dallarının kesişme noktasında yer alan bir bilim dalıdır. Spor psikolojisinin tarihi, sporun ve beden eğitiminin araştırma çevresi içinde uygulamalı psikolojinin bir alt uzanım dalı olarak ve psikolojik bakış açısı ile araştırılmaktadır.

Psikolojik olay ve olgular arasındaki ilişkileri kendi özellik ve anlam içinde üç gelişim kısmına ayrılacağı gösterilmiştir. Bunlar yetenek faktörleri kişilik ve karmaşık işlevlerin sistemidir [17].

Spor psikolojisinin temeli, eğitim psikolojisine dayanmaktadır. Beden hareketlerinin psikolojisi, eğitimin uygulamalı psikolojisinin bir alt dalı olarak kabul edilmektedir. Performans sporcuları gittikçe psikolojinin ilgisini çekmeye başlamış ve psikologlar, zirve sporundaki ruhi yüklenmelerin sınırına ulaşan çalışmalardan insan davranışlarının sevk ve idaresi hakkında ayrıntılı bilgiler öğrenebileceklerini düşünmüşlerdir. Baumann'a göre; sporcular bile psikolojik bilgileri dikkate aldıkları ve bunlara uygun davrandıkları takdirde daha yüksek performans göstermelerinin mümkün olduğunu fark etmişlerdir [3].

1960 yılından sonra performans sporunun dinamik bir şekilde gelişmesiyle birlikte, spor psikolojisinde de bir değişim olmuştur. Spor psikolojisinin, yalnız sporla ilgili performansın ilkelerini değil, aynı zamanda bu performansın arttırılmasındaki psikolojik şartları da araştırmak zorunda olduğu düşünülmektedir [18, 19]. İlk kez 1976 olimpiyatlarında Amerikan takımında bir spor psikologuna görev verilmiştir. 1984 yılında kış ve yaz

olimpik takınılan spor psikologlarından sistemli olarak yardım almaya başlamıştır. Son zamanlarda ise spor psikologlarından hem bireysel spor dallarında, hem de takım spor dallarında yardım istemleri giderek artmıştır. 1988 yaz ve kış olimpiyatlarına 25 ayrı dalda katılan Amerikan takımı, hazırlık döneminde her dalda spor psikologlarından yardım almıştır [19].

2.7. Performans ve Spor Psikolojisi

Sporda yüksek performans ve başarı sadece fizik, teknik ve taktik bir hazırlıkla değil, aynı zamanda psikolojik hazırlık ve sosyal yaşamın düzenlenmesiyle gelmektedir. Sporda performans bir bütündür ve bu bütünlük içerisinde uyumu yakalamak gerekir. Sporda fiziksel çalışmalar kadar psikolojik çalışmalara da yer verilmektedir. Bunlar; stres, kaygı ve baskıyla başa çıkma, gevşeme, zihinsel antrenman, hedef belirleme, kendine güven geliştirme, motivasyonu yapılandırma, duygu ve düşünceleri yönetme, şiddet ve saldırganlıkla başa çıkma, acı ve yorgunluk yönetimi, liderlik ve iletişim, dikkat ve konsantrasyon gibi çalışmaları da içerebilmektedir. Yetersiz psikolojik hazırlık, yetersiz fizik, teknik ve taktik hazırlıktan daha ciddi olumsuz sonuçlar yaratabilmekte ve performansın düşmesine yol açmaktadır [8].

Futbolun psikolojik boyutunda; motivasyon, iç güdü, gereksinimler, davranışlar, çeşitli kişilik özellikleri, stres ve stresör etkiler, zihinsel hazırlık, duygusal yeterlilik vb. gibi psikolojik kavram ve etkileşimlerin futboldaki rolü yadsınamaz bir gerçektir.

Spor psikolojisi, sportif performansın artırılmasına yönelik bir eğitim ya da sporcunun var olan performansının sahaya yansıtılmasını sağlayan bir süreçtir. Sporcu, yeteneklerini daha iyi kullanabilmeyi spor psikolojisi eğitimi süresince öğrenir. Sporcunun performansını artırması ve bu performansı yaptığı işe aktarması onun zihinsel hazırlığı ile mümkündür. Futbolda psikolojik yaklaşım, sporcu hakkında bilgi toplama ile başlar. Bilgi toplama ise futbolcunun gözlenmesi ve soruşturulması ile olur. Bunun sonucu; sporcunun zorlanma koşulları altında nasıl davrandığı, hangi faktörlerin futbolcuda strese neden olduğu, motivasyonun nitelik ve niceliği, onun toplumsal ve psikolojik gelişmesi ile toplumsal, kültürel ve ekonomik çevresi saptanmaya çalışılırken, yine onun olumsuz koşullar altında bile antrenman veya maçta kendisine verilen görevi yerine getirip getirmediği, antrenman

sonrası psikolojik özellikleri, toplumsal ilişkileri ve performansı açısından değişiklikler olup olmadığı araştırılmaktadır [1].

Futbol, voleybol gibi kişisel performansların karşılıklı uyum ve bağımlılığının genel başarıyı belirlediği takım sporlarında, istikrarsız sporcular bile rol dağılımının psikolojik açıdan uygun olması ve takım arkadaşlarının yardımı sonunda mükemmel performansa ulaşabilir. Bireysel sporlarda, her sporcunun kendi psikolojik yeteneklerine uygun olan psikolojik şartların oluşturulması, hareket tekniğinin kalitesiyle verilen taktiğe uygun hareket etmenin sevk ve idaresi iyileştirilmesi ve bunun sürekli hale getirilmesi söz konusudur. Takım sporlarında ise, sporcunun takım arkadaşları ve rakip sporcularla birlikte oluşturduğu sosyal alan, eğilimin sevk ve idaresine ilave bir psikolojik faktör katmaktadır [3].

Genç sporcuların psikolojik yüklenmelere maruz kalmamaları için, müsabaka durum ve şartlarının planlama ve seçimi, sporcunun kişiliğine uygun bir şekilde yapılması gerekmektedir. Müsabakada başarısız, fakat antrenmanda çok başarılı olan sporculara genellikle, antrenörleri tarafından müsabaka öncesinde psikolojik açıdan hatalı bir uygulama yapılmıştır. Kendine güveni az, istikrarsız sporculara yönelik psikolojik yaklaşımların daha itinalı bir şekilde yapılması gerekmektedir. Buna karşılık kendisinden emin ve istikrarlı bir kişilik yapısına sahip olan sporcular, müsabakalardaki aşın gerginlik anlarında kendilerine hâkim olma konusunda çok daha başarılı olmaktadır [18, 3].

2.8. Kaygı

Kaygı sözcüğünün kökü eski yunanca "anxietas" olup, endişe, korku ve merak gibi anlamlarla ifade edilmektedir. İlk olarak Çiçero tarafından "kalıcı, sürekli bir endişe eğilimi ve yatkınlığı" anlamında kullanılmış, baskı boğulma anlamına gelen ve geçici olan (angor) kavramından ayrılmıştır. Kaygı kavramı, psikoloji alanına yüzyılın ilk yarısında girmiş, bu alanda ilk araştırma ve çalışmalar 1940'lı yılların, sonunda yapılmıştır. Ruh bilim alanında kaygı sözcüğünü ilk kullanan ve bunu bir kavram olarak tanımlayarak nedenlerini araştıran Freud olmuştur [20].

Bir duygu olarak kaygı "anksiyete", Gılgamış Destanından eski Yunan tragedyalarına kadar eski edebiyat türlerinden bu yana işlene gelmiş evrensel bir duygudur. Ortaçağ Arap

filozoflarından Ala İbn Hazm, 2. yüzyılda yazdığı kitabında, kaygının insan varoluşunun temel durumu olduğunu söylemiş ve evrenselliğine işaret etmiştir [21].

Kaygı; yükseltilmiş psikolojik duruma eşlik eden ama tam olarak korku olmayan kişiye özgü endişe duygusu olarak da tanımlanmıştır [22].

Levitt kaygıyı, "endişe duygusu ve fizyolojik canlılık düzeyinin artması" olarak tanımlamaktadır [20].

Sullivan'a göre kaygı, insanın güvenliğini sarsan gerçek yada imgesel bir tehdide karşı yaşadığı duygudur [23].

Türk Dil Kurumu'nca yayımlanan Ruhsal Bilim Terimleri Sözlüğünde Dr. Mithat Enç kaygıyla ilgili olarak şu tanımlı yapmaktadır: Kaygı; güçlü bir istek ya da dürtünün amacına ulaşmayacak gibi gözüktüğü durumlarda beliren tedirgin edici duygudur, şeklinde ifade etmektedir [24].

Eski kaynaklarda kaygı ve korku birlikte ele alındığı, hatta çok defa birbirine karıştığı ve eşanlamlı kullanıldığı görülmektedir. Kaygı 19. yüzyılın sonunda bir psikolojik kavram haline geldiği halde, günümüz psikolojisinde hala kaygı ve korku kavramları tam olarak birbirinden ayrılmış değildir. Pavlovcu ekolde de kaygı ve korku eşanlamlı olarak kullanılmıştır. Psikanalistler korkuyu, kişiyi dışarıdan tehdit eden gerçek bir tehlikeye karşı gösterilen tepki; kaygıyı ise, kontrolden kaçmak üzere olarak yasaklanmış bir içgüdüsel dürtü şeklinde kişiyi içeriden tehdit eden bir tehlikeye karşı gösterilen bir tepki olarak ele almaktadırlar. Fakat Nemiah'ın da belirttiği gibi bu teorik ayrım her zaman doğru değildir; mesela fobide hasta tehdit edici durumun dışarıdan geldiğini hissettiği halde, gerçekte böyle bir şey yoktur; ya da gerçekten zarar verici olan bir dış durum, insanda kaygı duygusu uyandırabilir. Aslında, belli bir durumda hem kaygı duygusu hem korku birlikte bulunabilir [18, 21].

Pavlov'un başlattığı laboratuvar çalışmalarında da hayvanlar üzerinde kaygı çalışmaları yapılmıştır. 1927'lerden başlayarak Pavlov ve arkadaşları, hayvanlarda deneysel nevroz durumu meydana getirerek çatışma, korku ve kaygıyı incelemişlerdir. Daha sonraları başka laboratuvarlarda da benzer çalışmalar sürdürülmüştür. İnsanlar üzerindeki kaygıyla ilgili

laboratuvar çalışmaları ise 1950'den sonra başlamıştır. Bunların çoğunda insanlar laboratuvar şartlarında korku, stres ve kaygı içine sokularak, bu emosyonel durumlarla ilgili çeşitli incelemeler yapılmıştır. Kaygıyı, psikolojik, psikiyatrik, laboratuvar ve klinik amaçların hepsini birden karşılayacak şekilde tarif etmek çok zordur. Literatürde birçok kaygı tanımı bulmak mümkündür [18, 21].

Endişe, nedeni açık olmayan korku ya da giderilmeyen isteklerden doğan sıkıntı, güvensizlikten doğan tedirgin edici duyguyu dile getirir. Belli bir anlamda tasa ve kuşku deyimleriyle anlamdaştır. Varoluşçuların dilinde bunalım, bunaltı, boğuntu gibi deyimlerle dile getirilir ve “varlığının özünü düşünmekten doğan metafizik tedirginlik” olarak tanımlanır. Ruhbilimde korku terimi nedeni bilinen durumlarda kullanılır. Kaygıysa nedeni bilinmeyen korkudur. Bizi korkutanın ne olduğunu biliriz, ama bizi kaygılandıran sorun açık seçik belli değildir. Profesör Cilfford T.Morgan, Hacettepe Üniversitesi Psikoloji bölümü öğretim üye ve yardımcılarınca dilimize çevrilen psikolojiye Giriş Ders Kitabında şöyle demektedir: Korku ile kaygı arasındaki fark, kişilik ve uyumu incelediğimizde önemle üzerinde duracağımız konu olacaktır. Kısaca psikologlar korku terimini, korku nedenini bilindiği haller için kullanırlar, bizi korkutanın ne olduğunu biliriz. Diğer yanda kaygı sorununu ne olduğunu bilmeksizin duyduğumuz belli belirsiz korkudur. Kaygı nedenlerinden biri korkutucu bir uyarıcıyla ilgili bilinçaltı anıdır. Kaygının meydana geliş yollarından bir diğeri ise uyarıcı genellemesidir. Uyarıcı genellemesi biz farkında olmadan meydana gelebilir, hatta çoğunlukla da böyle olur. Sert bir babaya korku geliştiren çocuk daha sonra diğer erkeklerle birlikteyken de huzursuzluk ve kaygı duyabilir, çocuk onları babasına benzetir ve belli belirsiz bir korku uyarıcı genellemesi yoluyla bu kişilere aktarılır. Bu örneği şu şekilde anlatmakta mümkün olabilir; Sert bir antrenör ile çalışan ve böyle bir antrenör tarafından yetiştirilen genç sporcu daha sonra başka bir antrenör ile çalışmaya başladığında onu bir öncekine benzeterek belli belirsiz bir korku duyabilir ve bu durum da performansı olumsuz etkileyebilir [24, 14]. Cüceoğlu (1994), kaygı ve korku arasındaki bu farklılığı üç temel başlık halinde ele almıştır:

- Kaynak: "Ben ondan korkarım" örneğinde olduğu gibi, korkunun kaynağını biliriz, ancak kaygının kaynağı belirsizdir.
- Şiddet: Korku kaygıdan daha şiddetlidir.
- Süre: Korku daha kısa sürelidir, kaygı ise daha uzun süre devam eder [25].

Kaygı çocukluk döneminde başlar. Kaygılı çocukların çoğu istenileni, iyi ve doğru yapmak, yanlışlıktan sakınmak için büyük gayret gösterirler. Çok becerikli olabilirler ama iyi yapamadıkları iddiasındadırlar. Bu nedenle ergenlik dönemindeki kaygının nedenini bulabilmek için öncelikle çocukluk kaygısının incelenmesi gerekmektedir. Kaygılı çocuklar, kendi kabiliyetlerinden habersiz olarak korku içerisinde olmaya meyillidirler. Çoğu kez kendilerinden istenileni yapamadıklarını ifade ederler. Kaygılı çocuklar, kendilerine hâkim, mutedil ve ciddidirler ama birdenbire heyecanlanıp ağlamaya ve bağırmaya başlayabilirler [26].

Ergenlik çağında ise gençlerin sorunları bulundukları yaş gruplarına, okula devam edip etmemesine, anne ve babasının gence olan tutumuna, gencin zekâsına, çevresinde kabul görme derecesine göre değişkenlik gösterebilir. Anlaşılacak bu yaş gruplarındaki gençlerin en belirgin sorunlarıdır. Anne ve babanın genci istediğinden farklı alanlara yöneltmesi, ondan yapabileceğinin üstünde görevler vermesi ve beklemesi, sık sık eleştirmesi ve çocukların yanında kavga etmesi gençlerin kaygılı olmasındaki tipik davranış modelleridir. Gençlerin en çok gelecek beklentileri ve ne yapacakları konusu sonra serbest zamanlarını değerlendirememek, okuldaki çalışmalara uymakta güçlük, arkadaşlar arası anlaşmazlık ve kavga sorunlarının yoğunlaştığı genel alanlardır. Kaygı; endişe, kuruntu, korku, telaş, üzüntü gibi insanda baskı ve gerilime yol açan bir duygu halidir [27].

Kaygı üç şekilde kendini belli etmektedir. ilki organik belirtiler; gözbebeklerinin büyümesi, nabız atışlarının hızlanması, ciltte solukluk, titreme, iştahsızlık. İkincisi davranış belirtileri; pasiflik, karasızlık gösterme, cesaret edememe, işten kaçma, saldırganlık. Üçüncüsü ise hareket özellikleri; koordinasyon bozukluğu, performans yetersizliği, uyum sağlayamama, kramp girmesi ve kasılma [28].

2.8.1. Kaygı çeşitleri

Çağımızın modern ve monoton günlük yaşamında kaygı hemen herkesi belirli ölçülerde etkilemektedir. Bu yüzden kaygı tüm insanları ilgilendiren bir konudur. Değişik açılardan ele alındığında kaygı farklı biçimlerde karşımıza çıkmaktadır. Aşağıda kaygının değişik biçimleri anlatılmaya çalışılmıştır [29].

Durumluk ve Sürekli Kaygı (Akut Anksiyete- Kronik Anksiyete)

Kaygılı olmaya genel eğilim ile acil durumlardaki kaygının ilk olarak ayrımlaşması 1950'li yıllarda başlamıştır. Spielberger (1966) Durumluk ve Sürekli Kaygı Kavramlarını ilk kez ortaya atan bilim adamı olmuştur [30].

Spielberger (1966), iki faktörlü kaygı yaklaşımında durumluluk ve sürekli kaygı şu şekilde tanımlar: Durumluluk kaygı, kişilerin özel durumları tehdit edici olarak yorumlaması sonucu oluşan duygusal tepkidir.

Durumluluk kaygının şiddeti ve süresi, algılanan tehdidin miktarı ve kişinin tehlikeli durum yorumunun kalıcılığı ile ilişkilidir. Sürekli kaygı ise, bireyin kaygı yaşantısına yatkınlığıdır. Buna, kişinin içerisinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılama ve yorumlama eğilimi denilebilir. Kişi, nesnel kriterlere göre nötr olan durumları tehlikeli ve benliğini tehdit edici olarak algılar [31].

Her insan, tehlikeli gördüğü durumlarda bir miktar kaygı duyabilmektedir. Dış hekimi koltuğunda otururken, sınav kapısında beklerken, uçağa binmeden ya da ameliyata girmeden önce tedirginlik ve huzursuzluk hissedilebilir. Tehlikeli durumların yarattığı bu kaygı genellikle her bireyin yaşadığı geçici, duruma bağlı bir kaygıyı oluşturur. Buna "durumluk kaygı" denir. Durumluk kaygı "state anxiety", durumdan duruma yoğunluğu değişen, sürekli olmayan durumlara bireyin gösterdiği geçici duygusal reaksiyonlardır. Bireyin stres yaratan durumu tehdit edici olarak algıladığı durumlarda "durumluk kaygı" düzeyi yüksek bu tehlikenin tehdit edici olarak algılanmadığı durumlarda düşük olmaktadır[32].

Durumluk kaygı, sporcuların performansı üzerinde olumlu ve olumsuz etkilerde bulunabilmekte, onların kendilerini bütün fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal kapasiteleri ile gerçekleştirmelerinde kolaylaştırıcı veya engelleyici bir rol oynayabilmektedir [33].

Tehlikeli olarak adlandırılan durumlar öncesinde veya olaylar sırasında ortaya çıkar. Bu sırada bireyin kaygı seviyelerinde artış olur. Stresin yoğun olduğu zamanlarda kaygı seviyesi yükselir, stres ortadan kalkınca düşme görülür. Bu tip kaygı insanın içerisinde bulunduğu durumu, ortamı tehdit eden, tehlike yaratan biçimde algılayıp

yorumlanmasından kaynaklanır. Bu duygulanım elem veren, hoş olmayan huzursuzluk, rahatsızlık tedirginlik yaratan duygulanım durumlarıdır. Bu duygulanım durumu algılanır, anlaşılır, çözülür, yorumlanır, duyumsanır. Bu süreç içerisinde bilinç açık, haberdar ve uyanık olup, bilişsel işlevler çalışır. Bitkisel sinir sistemine ilişkin belirtiler ortaya çıkar. Durumluluk kaygı düzeyi, temelde var olan sürekli kaygı düzeyinin değişkeni olarak kabul edilir [34].

Sürekli kaygıda ise, karşılaşılan özel durumlarla ilişkili olan, kişinin objektif ve genel olarak davranışsal yatkınlığı söz konusu olmaktadır. Daha yüksek durumluluk kaygı düzeyine sahip olan kişiler, karşılaştıkları durumları daha tehlikeli veya tehdit edici olarak algırlar ve karşılaştıkları bu tehdit edici veya tehlikeli durumlara daha yoğun durumluluk kaygı düzeyleri ile tepki gösterebilirler [35].

Sürekli kaygı, bireyin kaygı yaşantısına olan yatkınlığıdır. Buna kişinin içinde bulunduğu durumları genellikle stresli algılama ya da stres olarak yorumlama eğilimi de denebilir. Objektif kriterlere göre nötr olan durumların birey tarafından tehlikeli ve özünü tehdit edici olarak algılanması sonucu oluşan hoşnutsuzluk ve mutsuzluk duygusudur sürekli kaygı. Bu tür kaygı seviyesi yüksek olan bireylerin kolaylıkla incindikleri ve karamsarlığa büründükleri görülür. Bu bireyler sürekli kaygıyı ve diğerlerinden daha sık ve yoğun bir şekilde yaşarlar [36]. Sürekli kaygı, nevrotik kaygı olarak ta isimlendirilir. Bu tip kaygının şiddeti ve süresi kişilik yapısına göre değişir. Kişilik yapısının kaygıya yatkın olması, sürekli kaygı düzeyini etkiler. Sürekli kaygı düzeyi, insanları kişilik yapısının özelliklerine göre tehdit eden, tehlikeli olan durumluluk kaygı düzeyini yükselten çevrenin, ortamın algılanmasını, anlaşılmasını, çözülmesini, yorumlanmasını, duyumsanmasını etkiler [34].

Bazı kişiler sürekli olarak huzursuz ve mutsuzdurlar. Bu insanın kendisinden kaynaklanır ve sürekli bir kaygı türüdür. Eğer sürekli kaygı bir uyaran tarafından başlatılırsa düzensiz olarak gerçekleşen bir reaksiyon olarak ortaya çıkar [37].

Sürekli kaygı çevresel koşullardan bağımsız olarak, bireyin huzursuzluk, endişe, karamsarlık, aşırı duyarlılık gösterme, yoğun heyecansal reaksiyonlarda bulunması olarak tanımlanabilir. Sürekli kaygının seviyesi, bireyin ilerideki tehlikeli durumlarda yaşayacağı durumluluk kaygı derecesinin şiddetini ve sıklığını belirler. Buna göre sürekli kaygı seviyesi

yüksek olan bireyin, baskı altında, sürekli kaygısı düşük olanlardan daha çabuk ve daha sık olarak durumluluk kaygı reaksiyonları göstereceği beklenir [36].

Diğer taraftan sürekli kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin, başka ortamda (örneğin, bir yarışma öncesi ve sonrası da) daha çabuk ve sık durumluk kaygı belirtileri göstereceği ifade edilmektedir[36].

Bilişsel ve Bedensel (Somatik) Kaygı

Araştırmalar 1969'lardan sonra, kaygının benzer bir şekilde olmayan, çok yönlü boyutlara sahip olduğunu ortaya koymuştur. Liebert ve Morris (1967), Kaygının bilişsel kaygıyı ve duygusal uyanılmışlığı içine aldığını ileri sürmüşlerdir. Daha sonra yapılan araştırmalar Endler (1978), Davidson ve Schvardz (1976) ve Borkovec (1976); bilişsel ve bedensel kaygının hem durumluk hem de sürekli kaygı için uygulanabilir olduğunu ileriye sürmüşlerdir [38].

Bilişsel kaygı, kaygının zihinsel bölümüdür ve kişinin kendi negatif değerlendirmeleri veya başarıyla ilgili olarak negatif beklentileri tarafından ortaya çıkmaktadır. Bilişsel kaygı, kişinin sıkıntılarından, rahatsız edici görsel imgelerden ve bunlarla ilişkili olarak hoş olmayan hislerden, bilinçli bir şekilde haberdarlığı ile karakterizedir [39]. Bedensel Kaygı ise, “Doğrudan otonom (istem dışı) uyarılmadan gelişen ve kaygı üzerinde etkili olan fizyolojik parametreleri göstermektedir. Bedensel Kaygı, süratli, kalp atım oranı, kısa ve kesik nefes alıp verme, nemli eller karında sancıma ve gergin kaslar gibi tepkisel reaksiyonlarla kendisini gösterebilmektedir. Bilişsel kaygı, bedensel kaygıya göre yarışma öncesinde daha çabuk yükselme göstermektedir. Bilişsel kaygı, yükseldikten sonra, yarışma öncesi ve yarışma süresince fazla değişime uğramaz ve yüksekliğini korur. Bedensel kaygıda yükselme, bilişsel kaygıya göre, daha geç ve yarışmaya yakın bir zamanda yükselme gösterir [40].

Olumlu ve Olumsuz Kaygı

Kaygı genelde olumsuz düşünülmektedir. Kaygının kişileri araştırmaya yönelttiği, fiziksel ve zihinsel zorlama sonucu kişileri güdüleyici bir etki yaptığı da bilinmektedir. İş yaşamındaki yükselme amaçlı kaygı kişiyi motive etmektedir. Gelişmek ve iyi bir yaşam sürebilmek için stres ve kaygı az ya da çok herkes tarafından yaşanmaktadır [36].

Kaygı genellikle olumsuz ve istenmeyen bir durum olarak bilinmektedir. Oysa kaygı insanı araştırmaya, çalışmaya bir şeyler yaratmaya ve kazanmaya da yöneltebilir. Örneğin, okul yaşamı boyunca sınav stresleri, iş hayatında yükselmek için yaşanan stresler kişiyi motive edici ve kazanç sağlayıcı olumlu kaygılardır. Buna karşılık fakirlik, çok gürültülü bir ortamda yaşama vb. kaygılar da, olumsuz kaygılara örnek teşkil eder. Belli oranda stres, bedensel ve zihinsel işlevlerin verimliliğini ayakta tutmak için ve olası sorunlara kişiyi hazırlıklı kılmak için gereklidir. Selye tarafından stres, olumsuz bir etkisi olmayan pozitif stres ve zararlı olan distres şeklinde ikiye ayrılmış, aynı zamanda stresin insan yaşamının kaçınılmaz ve vazgeçilmez bir ögesi olduğunu savunulmuştur.

Kaygı, insanın temel duygularından biri olarak kabul edilebilir. Hepimiz, tehlikeli gördüğümüz durumlarda kaygı duyarız. Örneğin dışı koltuğunda otururken, sınav kapısında beklerken, uçağa binmeden ya da bir ameliyata girmeden önce tedirgin ve huzursuz oluruz. Tehlikeli koşulların yarattığı bu kaygı türü genellikle her bireyin yaşadığı geçici, duruma bağlı bir kaygıyı oluşturur. Buna “Durumluk Kaygı” denir [36].

Kimileri sürekli olarak huzursuzluk içinde yaşar. Genellikle mutsuzdur. Doğrudan doğruya çevreden gelen tehlikelere bağlı olmayan bu kaygı türü içten kaynaklanır. Öz değerlerinin tehdit edildiğini zannetmesi ya da içinde bulunduğu durumları stresli olarak yorumlaması sonucu birey kaygı duyar. Buna da “Sürekli Kaygı” denir [36].

Klinik psikologlarına başvuran hastaların büyük bir çoğunluğu sürekli kaygı belirtilerinden şikâyetçidirler. Huzursuzluklarını gidermede, hafifletmede ya da kontrol etmede, bu hastaların karşı koyma ya da başa çıkma becerileri ya da savunmaları yetersizdir. Tehlikeli koşulların yarattığı korku ve tedirginlik, bireyin yaşadığı geçici ve normal bir kaygı olarak kabul edilir. Kişinin o anda içinde bulunduğu duruma doğrudan doğruya bağlı olmayan sürekli kaygı ise, bir kişilik özelliğini belirler [14].

2.8.2. Futbol ve kaygı

Futbol, günümüzde kendisini diğer spor branşlarından farklı hale getiren ve büyük bir kitleyi arkasından sürükleyen dev bir endüstri haline gelmiştir. Uzmanlar tarafından bir oyun olarak kabul edilen futbol sporu, birçok ulus tarafından gençlerini ruhen ve bedenen sağlıklı yetişmesi yanında sosyolojik ve psikolojik açıdan gelişimlerindeki olumlu

etkilerinden dolayı bir eğitim vasıtası olarak kabul edilmektedir [41]. Evrensel özellik gösteren kaygının özel olarak futbol ve futbolcu üzerinde nasıl etkilerde bulunabileceğine açıklık getirilmesi gerekmektedir. Ancak böylelikle bir futbolcu ortaya koyacağı performansında daha başarılı olabilir ve kapasitelerini daha verimli olarak gerçekleştirebilir. Futbolcuların daha iyi performans ortaya koyabilmesi için fizyolojik, psikolojik ve sosyal potansiyellerinin özel olarak geliştirilmesi gerekmektedir. Fizyolojik potansiyeller; kuvvet, sürat, dayanıklılık, koordinasyon, denge, esneklik, teknik, taktik olarak ifade edilir. Psikolojik potansiyel içerisinde; motivasyon, kaygı, öz-güven, kişilik, dikkat sayılır. Sosyal potansiyel içerisinde ise; liderlik, birlikte hareket etme, yardımlaşma, işbirliği, paylaşma gibi özellikler yer almaktadır. Bu bütünsel yaklaşım içinde bir parçanın eksikliği diğer bütün parçaların da olumsuz etkilenmesine neden olabilir. Futbolcuların bu bütünsel yaklaşım içinde psikolojik hazırlığı çok önemli bir yer tutmaktadır. Futbolcuların psikolojik durumu ve ortaya koyacağı performansları onların kaygı düzeyleriyle çok yakından ilgilidir. Futbolcular optimal kaygı düzeylerinden yoksun olduğu zaman, motivasyonları bundan olumsuz etkilenebilir. Motivasyonun olumsuz etkilendiği durumlarda futbolcular ya aşırı motivasyon ortaya koymaktalar ya da yetersiz düzeyde bir motivasyona sahip olmaktadır. Bu her iki durum da futbolcuların performanslarını olumsuz yönde etkilemektedir. Futbolcuların özellikle önemli maçlarda yanlış kararlar vererek pasları rakip takım oyuncularına attıkları görülmektedir. Baskılı koşullarda futbolcuların kaygı düzeylerindeki dalgalanmalar ve optimal düzeylerden sapmalar onların yanlış kararlar almalarında önemli olmaktadır. Profesyonel futbolda maçın sonucuna çok önem verilmektedir. Bunun nedeni kazanmanın futbolcular için başarıya, kaybetmenin ise başarısızlığa eşit tutulma eğilimidir. Bu şekilde bir görüşün kazanılmasında, spor ortamları dâhil olmak üzere toplumsal değer yargıları önemli olmaktadır. Bu nedenle karşılaşma ortamları futbolcular için kaygı verici bir ortam niteliği taşımaktadır [2].

Futbolcuların, özellikle önemli ve tansiyonu yüksek maçlarda, yanlış kararlar vererek pasları rakip oyuncularına attıklarını görürüz. Baskılı koşullarda futbolcuların kaygı düzeyindeki dalgalanmalar ve en uygun düzeylerden sapmalar onların yanlış kararlar almalarında önemli olmaktadır. Yanlış kararlar vermek demek, bir futbolcu için topun rakibe daha çok kaptırılması ve avantajın el değiştirmesi demektir.

Bunun yanı sıra futbolcunun daha iyi performans ortaya koyabilmesi için fizyolojik, psikolojik sosyal potansiyellerinin özel olarak futbola ve futbol oyununun pozisyonel istemlerine göre geliştirilmesi gerekir. Fizyolojik potansiyellerden futbol oyununun istemde bulunduğu kuvvet, sürat, dayanıklılık, koordinasyon, denge, esneklik, teknik taktik gibi

özellikleri anlamaktayız. Psikolojik potansiyellerden motivasyon, kaygı, öz-güven, kişilik, dikkat, konsantrasyon, atılganlık, kararlılık, ısrarcılık, öz-kontrol gibi özellikleri ve sosyal potansiyellerden de liderlik, birlikte hareket etme, yardımlaşma, işbirliği, paylaşma gibi özellikleri anlamaktayız. Bir futbolcuya ve futbol takımına ancak bu bütün boyutları içine alan bir yaklaşım geliştirilebilirse sağlıklı sonuçlar ortaya çıkar.

Performansın genel ölçütleri arasında yer alan ve yukarıda da açıklanan zaman, yanlışlık ve büyüklük boyutları futbolcunun kaygı düzeyleri ile etkileşimde bulunmaktadır. Optimal kaygı düzeylerinden yoksun bir futbolcunun zamanlamasında bozulmalar meydana gelebilir. Futbolcu boşluklara kaçmada, savunmada, hücumda, gerekli teknik ve taktik davranışları göstermede ya çok erken, ya da çok geç davranışlar sergileyebilir. Örneğin, futbolcunun yüksek kaygı durumunda top kontrolleri, pasları, şutları, kafa vuruşları, top sürmeleri, aldatmaları bozulabilir. Diğer bir performans ölçütü olan yanlışlıklarda da, yüksek kaygı durumlarında önemli oynamaktadır. Yüksek kaygı, yanlışlıkların sayısı arttırabilir ve yüksek kaygı durumlarında yanlışlıklar devamlılık gösterebilir. Futbolcunun bu yanlışlıkların yukarıda sıralanan futbol teknik ve taktik özelliklerinde görülebilir [2].

Başer'e göre bir futbolcunun bir karar verebilmesi için gerekli bilgiler şöyle sıralanabilir:

- Kendinin saha içindeki pozisyonu,
- Takım arkadaşlarının sahadaki yayılımı,
- Karşıt takım oyuncularının sahadaki yayılımı,
- Saha zemininin durumu (çim, saha, toprak saha, çamurlu ya da kaygan saha gibi),
- Takımın genel oyun düzeni,
- Antrenörün o maç için verdiği ve düşündüğü oyun düzeni,
- Kendi fiziksel durumu ve oyundaki görevi,
- Kendi kişiliği, duygu ve heyecan durumu,
- Hava ve iklim koşulları,
- Seyirci ve taraftarın beklentileri ve coşkusu,
- Maçın önemi ve o andaki skoru.

Başer şu şekilde devam etmektedir; "futbolda, kendi orta sahasında ayağında top olan futbolcu, bütün bu bilgileri alıp, gözden geçirip, kendi teknik becerileri ve taktik kurnazlığı

ile kondisyon düzeyini de göz önünde tutarak karar verirken, sahip olduğu zaman ancak saniyelerin onda birleri ile ölçülebilir ve üstelik karşının baskısı altındadır [42].

İşte futbolcular optimal düzeylerde kaygıya sahip olmadıklarından durum ve pozisyonların gerektirdiği dikkat özelliğini göstermede zorluk çekerler ve performanslar olumsuz olarak etkilenir. Futbolcu optimal kaygı düzeylerinden yoksun olduğu zaman, motivasyonu bundan olumsuz yönde etkilenebilir. Motivasyonun olumsuz etkilendiği durumlarda futbolcu ya aşırı motivasyon ortaya koymakta yada yetersiz düzeyde bir motivasyona sahip olmaktadır. Bu her iki durumda futbolcunun performansını olumsuz yönde etkilemektedir. Genellikle teknik direktörler ve antrenörler maç öncesi futbolcularının motivasyon ve kaygı düzeylerini nasıl yöneteceklerini bilememektedirler. Bir çok teknik direktör ve antrenör bu konuda bilimsel olmayan bir takım yanlış yöntemlere baş vurmaktadır. Maç öncesi yapılan toplu canlandırma coşturma konuşmalar buna iyi bir örnektir. Bu canlandırma-coşturma konuşmalarında sözcükler dokunaklı bir şekilde, yapılan konuşmalarla büyütülüp, abartılırlar. Futbolcular gerçekçi temellere dayanmayan ve kapasitelerine uygun olmayan bu canlandırma coşturma konuşmalarıyla doldurulurlar, futbolcuların maç öncesi uyarılmışlık ve durumluk kaygı düzeyleri farklılık gösterebilir. Bu dikkate alınmadan yapılacak bir canlandırma coşturma konuşması o anda optimal uyarılmışlık ve kaygı düzeyinde olan futbolcuların aşırı kaygı düzeylerine, aşırı düzeylerde olanlar ise panik ortamına itebilmektedir. Bu durumda da futbolcuların ortaya koyacakları performans umulduğu gibi sonuç vermeyecektir.

Optimal kaygı düzeyinin çok altında veya üzerinde futbolcular üzerinde birçok farklı etki meydana getirmektedir. Yetersiz ve aşırı düzeyde olan kaygı futbolcunun koordinasyonunun, reaksiyon ve tepki süratlerinin bozulmasına neden olabilir. Aşırı kaygı gereksiz enerji sarfıyatına neden olacağından futbolcunun aerobik ve anaerobik enerji metabolizmaları üzerinde önemli etkilerde bulunabilir. Bu durumdan futbolcunun dayanıklılık düzeyleri de etkilenir. Aşırı kaygı futbolcunun, kan basıncını ve kalp dakikalık atım sayısını yükselterek erken yorulmasına neden olabilir. Optimal düzeyden yoksun bir kaygı futbolcunun arkadaşlarıyla uyumunu, yardımlaşma ve işbirliğini bozabilir. Futbol bir takım oyunudur. Futbolcuların birbirlerine uyum içinde yardımlaşarak hareket etmeleri gerekmektedir. Optimallikten uzak kaygıda, futbolcуда sinirlilik ve iletişim bozuklukları da meydana gelebilir.

Futbolcunun optimal düzeylerde kaygıya sahip olmasını etkileyecek bir çok stres faktörleri vardır. Bunlar: Seyirciler, iklim, zemin, rakipten gelen baskı, maçın önemi, kondisyon, teknik, yetenek, kişilik, içsel motivasyon, aileden arkadaştan gelen baskılar, saldırganlık, zihinsel durum, hakemler, zaman, dikkat vb. [40].

Anlaşılabacağı gibi futbolcunun etkisi altında kaldığı ve stres meydana getiren etmen bulunmaktadır. Bu faktörlerin her biri futbolcunun kaygı düzeyinin artmasında etkili olabilir. Sportif performansı futbolcunun ne kadar potansiyele sahip olduğu ile değil bu potansiyellerini amaca dönük olarak doğru bir şekilde açığa çıkarabilme yeteneği ile ilişkilidir. Bir futbolcu ne kadar yüksek motorik, teknik ve taktik yeteneklere sahip olursa olsun bunu futbol oyunu içinde ortaya çıkartamıyorsa bu hiç bir anlam ifade etmez. Bu nedenle futbolcunun performansını ortaya koyabilmesi sadece fizyolojik bir olgu olamaz. Futbolcunun potansiyellerini kullanabilmesinde onun psikolojik durumuda oldukça önemlidir. Futbolcunun performansını başarıyla ortaya koymasında sahip olduğu kaygı düzeyi, bu nedenle çok önemli olmaktadır. Futbolcuların sahip olduğu kaygı düzeyleri karşılaşmanın sonucunu etkileyebilir. Özellikle profesyonel futbolda ve önemli görülen maçlarda kaygı düzeyleri performansın başarıyla sergilenmesinde önemli düzeyde rol oynamaktadır. Birçok takımlar benzer şekillerde antrenmanlar yapmalarına ve oyuncuların benzer fiziksel ve teknik kapasitelere sahip olmalarına rağmen, bir takımı bugün oynanan maçta ne galip getiriyor ve aynı takımla haftaya oynanan maçta ne mağlup bırakıyor? Burada psikolojik faktörlerin önemsiz olduğu söylenebilir mi? Elbette söylenemez. Benzer fiziksel, teknik ve taktik kapasite koşullarında, futbolcuların psikolojik durumları, karşılaşmanın sonucunun belirlenmesinde, çok daha önemli olmaktadır. Futbolcuların psikolojik durumları ve ortaya koydukları performans kaygı durumlarıyla yakından ilişkilidir. Profesyonel futbolda çoğu kez finale kalan takımlar arasında çok büyük farklar bulunmamaktadır ve finale kalan her iki takımda birbirlerine üstünlük sağlayabilirler. O halde böyle durumlarda sonucun belirlenmesinde, stres ve kaygı durumlarının yönetimini iyi gerçekleştiren takım ve futbolcular diğerine üstünlük sağlayabilirler [35].

Başer, değişik futbol teknik direktörleri ile yaptığı görüşmeler sonucunda şu görüşleri aktarmaktadır. Helmut Schön, "benim deneyimime göre yaşlı ve deneyimli futbolcular, dış koşullar ile genç futbolculara oranla daha rahat başa çıkmaktadırlar. Ayrıca maç deneyimlerinin çok yüksek olması nedeni ile kendilerine daha çok güvenirler. Kişilikleri olgunlaşmıştır. Ruhsal açıdan genç futbolculara göre daha stabildirler. Bu nedenle futbol

performansında önemli olan yaş değil, performansın kendisidir. Yaşlı futbolcular uzun yıllar süren yarışma etkinlikleri nedeni ile geniş deneyimlere sahiptirler. Ayrıca bunlar profesyonel futbolcu oldukları için gerekli bedensel koşullara da sahiptirler. Ben futbolda performans yaşının ileriki yıllarda daha da ileriye gideceğine inanıyorum". Heddergott, yarışma stabilitesi zayıf ama futbol kapasitesi iyi olan futbolcular için sabırlı olunmasını öneriyor. Bu futbolcular, sıklıkla yüksek sorumluluk Duygusuna sahip, çok özeleştirici yapan insanlardır. Bu tip insanlar, Başarısızlıklarından daha çok etkilenirler. Bu futbolcuların aşırı stres durumları, ancak maç deneyimleri ve psikolojik alışkanlıklar kazanılarak yenilebilir ve futbolda yükselmeleri ancak bundan sonra gerçekleşir. Ribbeck, amatör kümelerden gelen futbolcuların, kalıcı bir yüksek performans göstermeleri için 2-3 yıl geçmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu futbolcular, başlangıçta bir yüksek performans gösterdikten sonra, birden ani bir performans düşmesi ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Ancak iki, üç yıl profesyonel ligde oynadıktan sonra performansları istikrar kazanmaktadır. Deneyim ve yaş faktörünün futbolcunun performansı üzerinde ne gibi etkileri olacağına bir başka örnek ise genç futbolcuların takımda oturmuş daha yaşlı ve deneyimli olanlara oranla kendini kanıtlamak için fazladan baskılarla karşılaşacağıdır. Bazen genç futbolculara toy, küçük çocuk gibi sözlerle hitap edilerek onların duygusal olarak olumsuz etkilenmelerine neden olunmaktadır [42].

3. GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile bunların geçerlik ve güvenirlik çalışması, verilerin toplanması için izlenen yol ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel tekniklerle ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan anket ve gözleme yönelik bir yöntem kullanılmıştır. İlk aşamada, konuyla ilgili literatür taranmış, daha önce yapılmış araştırma sonuçları incelenmiştir. Elde edilen bilgiler incelenerek değişkenler açısından, tezin konusuyla ilgili detaylı bir teorik çerçeve hazırlanmıştır. İkinci aşamada ise, verilerin toplanmasında Martens ve diğerlerinin (1990) geliştirdiği "Spor Yarışma Kaygı Testi (Sport Competition Anxiety- Children Form- SCAT-C)" kullanılmıştır. Bu testle rekabet ortamında bir sporcunun nasıl hissettiğine dair kaygı düzeylerini belirlemek mümkündür.

Thomas (1998) anketi (questionnaire) insanların yaşam koşullarını, davranışlarını, inançlarını veya tutumlarını betimlemeye yönelik bir dizi sorudan oluşan bir araştırma materyali olarak tanımlamaktadır. Gözlem ise araştırmada ihtiyaç duyulan verilerin insan, toplum ya da bir araç kullanılarak izlenmesi suretiyle toplanması sürecini tanımlanmaktadır [43].

3.2. Evren ve Örneklem

Çalışmanın evrenini; Türkiye'deki 14 ve 15 yaş grubu futbolcular, Örneklemi ise, Kayseri Erciyes Spor, Gençlerbirliği, Ankaragücü, Konya Torkuşeker Spor ve Bolu Spor Kulüplerinin U14 ve U15 futbol liginde oynayan futbolcular oluşturmaktadır.

Çizelgede araştırma kapsamına alınan takımlardan ne kadar sporcu katıldığını ve bu sporcuların mevkilerine göre dağılımını görüyoruz. Buna göre Ankaragücü takımında 19'u U14, 19'u da U15 olmak üzere 38 oyuncu, Gençlerbirliği takımından 18'i U14, 13'ü U15 olmak üzere toplam 31 oyuncu, Torku Konyaspor takımından 18'i U14, 19'u U15 olmak üzere toplam 37 oyuncu, Kayseri Erciyespor takımından 15'i U14, 15'i U15 olmak üzere 30 oyuncu, Boluspor takımından 18'i U14, 14'ü U15 olmak üzere toplam 32 oyuncu,

bütün takımlardan toplam 168 sporcu araştırmaya katılmıştır. Bu sporcuların 68'i savunmada, 69'u orta sahada, 31'i ise forvet mevkilerinde oynamaktadır

Çizelge 3.1. Araştırmaya Katılan Kulüplerin ve Sporcuların Dağılımı

Takımlar		Mevki			Toplam
		Savunma	Orta Saha	Forvet	
Ankaragücü	U14	8	9	2	19
	U15	9	6	4	19
Gençlerbirliği	U14	9	6	3	18
	U15	4	6	3	13
T.Şekerspor	U14	7	7	4	18
	U15	8	8	3	19
K.Erciyes	U14	7	6	2	15
	U15	4	8	3	15
Boluspor	U14	6	9	3	18
	U15	6	4	4	14
Toplam		68	69	31	168

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada kullanılan veri toplama aracı olarak Martens ve diğerlerinin (1990) geliştirdiği " Sporda yarışma kaygısı testi çocuk formu sykt-c " kullanılmıştır. Bu testle rekabet ortamında bir sporcunun nasıl hissettiğine dair kaygı düzeylerini belirlemek mümkündür. SCAT'ın geçerliliği test-tekrar test ve varyans analiz (ANOVA) teknikleriyle değerlendirilmiştir. SCAT C'nin test tekrar test geçerliliğinde Champaign-Urbana, Illionis, devlet okulundan 5-6 ve 8-9. sınıf kız ve erkek 4 örneklem grubu değerlendirilmiştir. Toplanmış her örneklem için 0,77 anlamlılık göstermiştir.

Bu anket ile müsabaka öncesi Yarışma kaygısı düzeyleri tespit edildi. Her takım için müsabaka öncesi kaygı düzeyleri ile oyuncuların müsabaka davranışlarının olumlu ve olumsuz yüzde oranları, başarılı başarısız uygulamalarının durumluluk kaygı düzeyi ile regresyon ilişkisi arandı. Nitel bir araştırmada olan bu çalışma anket ve videoya kaydedilen müsabaka görüntülerinin gözlem analizleri kullanılmıştır. Her müsabaka öncesi sporcular anketleri doldurmuş ve aynı zamanda bu müsabakalar videoya kaydedilmiştir. Daha sonra ankete verilen cevaplar değerlendirme listesine kodlanmıştır. Kaydı yapılan video görüntülerinde her sporcu bütün hareketlerinde tek tek başarılı ya da başarısız olarak analiz edilmiştir.

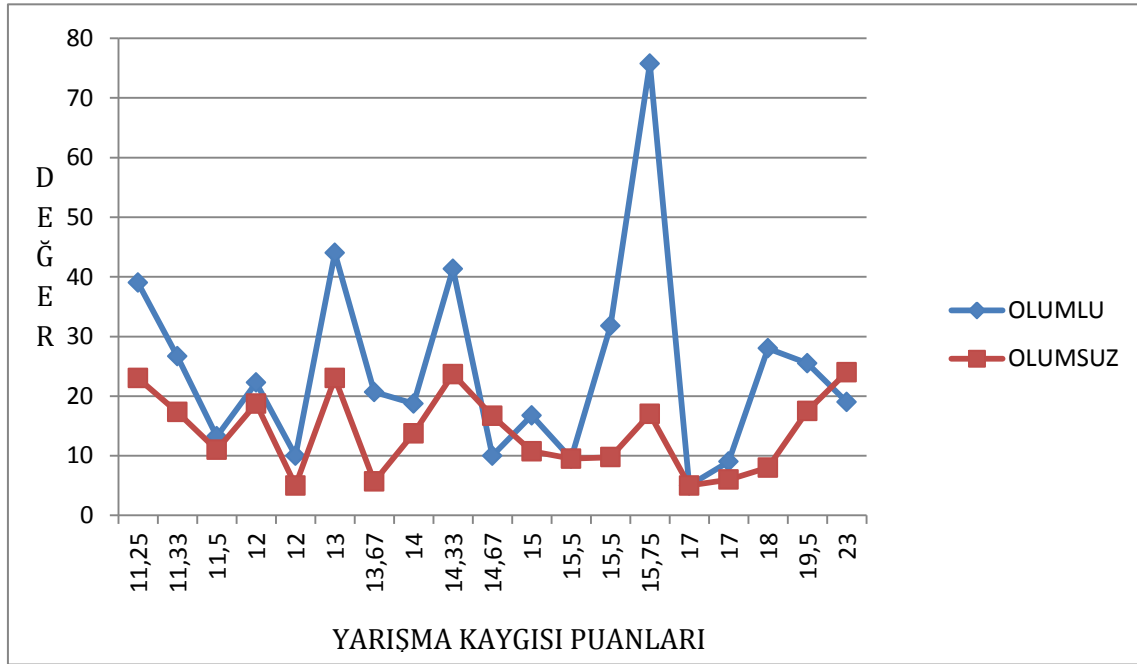
Araştırma kapsamına alınan takımların, gerek kendi aralarında, gerekse, aynı ligde mücadele eden Ankara Spor, Kırıkkale Spor ve Karabük Spor takımları ile yaptıkları müsabakadan öncesindeki Competition concerns (İlinois) puanları ile müsabaka içerisindeki olumlu ve olumsuz davranışları arasındaki ilişki araştırılmıştır. Competition concerns (İlinois) puanı bağımsız değişken, olumlu davranışlar ve olumsuz davranışlar ise bağımlı değişkenler olarak tanımlanmıştır. Anlamlılık düzeyi $\alpha=.05$ olarak alınmıştır.

4. ARAŞTIRMA BULGULARI

4.1. Ankaragücü U14 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.1. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma Kaygısı (İlinois)	Maç Sonuçları
Ankaragücü-Gençlerbirliği	67	33	14.30	0-4
Ankaragücü-Eskişehirspor	60	40	13.40	3-1
Ankaragücü-Kırıkkale	62	38	13.88	12-0
Ankaragücü-Kayseri	75	25	13.60	1-3

Şekil 4.1. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.2. Ankaragücü U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	78.61	21.39	15.00
Orta saha	79.49	20.51	13.56
Forvet			

Çizelge 4.3. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS		Olumlu Hareket		Olumsuz Hareket	
				R	P	R	P
Olumlu Hareket	24.53	16.84	İLİNOİS				
Olumsuz Hareket	13.96	6.70					
Yarışma kaygısı (İlinois)	14.94	3.04		-.077	.753	.013	.957

Araştırmaya katılan Ankaragücü U14 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 24.53 standart sapması 16.84, olumsuz hareket ortalaması 13.96 standart sapması 6.70, Competition concerns (İlinois) puan ortalaması 14.94 standart sapması 3.04 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R = -.077$ $P_{\text{değeri}} = .753$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha = .05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .753 > \alpha = .05$) olduğu için futbolcunun Competition concerns (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R = .013$ $P_{\text{değeri}} = .957$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha = .05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .957 > \alpha = .05$) olduğu için futbolcunun Competition concerns (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.4. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

A. GÜCÜ U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	24.53	Sabit terim	30.93	1.520	.147			
Yarışma Kaygısı (İlinois)	14.94	Yarışma kaygısı (İlinois)	-.428	-.320	.753	.006	.103	.753

Çizelge 4.4'e göre Ankaragücü U14 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin .103, Sig.(p_değeri) değerinin ise .753 olduğu görülmektedir.

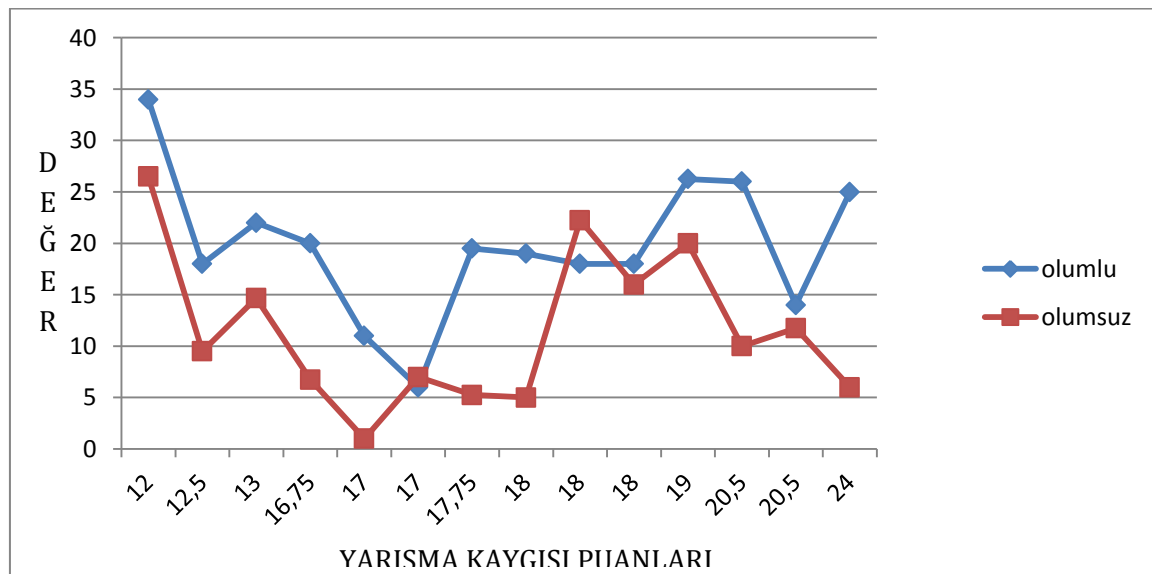
Hesaplanan P_değeri =.753 anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük (.753>.05) olduğu için kurulan model anlamlı değildir. . Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı -.428, t değeri -.320 ve p_değeri=.753 olarak hesaplanmıştır. P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden (.753>.05) büyük olduğu için Ankaragücü U14 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 =.006$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %0.6'sını açıklamıştır.

4.2. Ankaragücü U15 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.5. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Sonuç
Ankaragücü-Gençlerbirliği	52	48	15.91	0-2
Ankaragücü-Eskişehirspor	68	32	16.53	0-2
Ankaragücü-Kırıkkale	77	23	16.18	5-0
Ankaragücü-Kayseri	64	36	16.61	0-2

Çizelge 4.5'e göre, lig boyunca puan alamayan Kırıkkale maçı çıkarılırsa Yarışma kaygısı (İlinois) puanları normal olduğu halde, Ankaragücü U15 takımı oldukça başarısız durumdadır.

Şekil 4.2. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.6. Ankaragücü U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	57.64	42.36	16.70
Orta saha	66.00	34.00	15.95
Forvet	63.27	36.73	17.90

Çizelge 4.7. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS		Olumlu		Olumsuz	
Olumlu	19.34	6.84		R	P	R	P
Olumsuz	11.28	7.76	Yarışma kaygısı (İlinois)	.029	.905	-.166	.496
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.57	3.16					

Araştırmaya katılan Ankaragücü U15 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 19.34 standart sapması 6.84, olumsuz hareket ortalaması 11.28 standart sapması 7.76, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 16.57 standart sapması 3.16 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.029$ $P_{\text{değeri}}=.905$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .905 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.166$ $P_{\text{değeri}}=.496$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .496 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.8. Ankaragücü U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

A. GÜCÜ U15	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	19.34	Sabit terim	18.292	2.070	.054			
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.57	Yarışma kaygısı (İlinois)	.063	.121	.905	.001	.015	.905

Çizelge 4.8'e göre Ankaragücü U15 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin .015, p_değerinin ise .905 olduğunu görüyoruz. Hesaplanan. P_değeri =.905 anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük (.905>.05) olduğu için kurulan model anlamlı değildir. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı .063, t değeri. 121 ve p_değeri .905 olarak hesaplanmıştır.

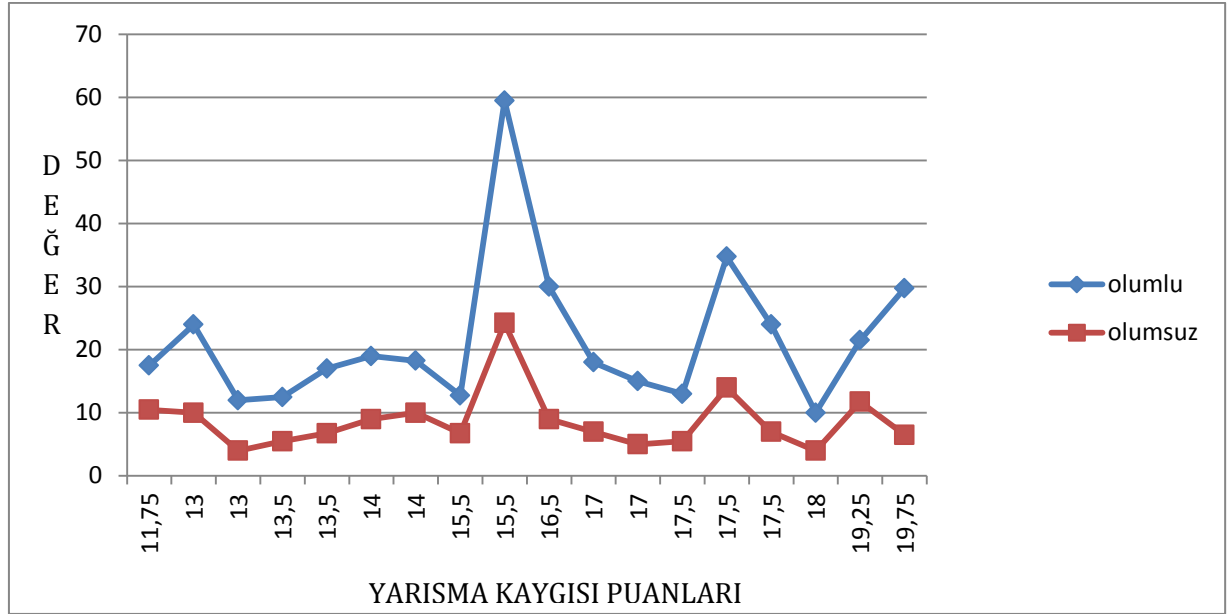
P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden (.905>.05) büyük olduğu için Ankaragücü U15 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 =.001$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %0.1 lik kısmını açıklamıştır.

4.3. Gençlerbirliği U14 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.9. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Sonuç
Gençlerbirliği-Ankaraspor	78	22	17.00	0-1
Gençlerbirliği-Ankaragücü	65	35	15.42	4-0
Gençlerbirliği-Boluspor	71	29	16.07	8-3
Gençlerbirliği-Antalyaspor	72	28	16.92	1-1

Umursamazlık sınırında takım kazanmıştır. İdeal aralıkta takım başarılıdır. Yarışma kaygısı (İlinois) artınca olumlu yönde pas artmış ancak sonuca yansımamıştır. Oyuncular risk almaktan kaçınmış olabilirler.

Şekil 4.3. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.10. Gençlerbirliği U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	70.35	29.65	15.42
Orta saha	69.97	30.03	16.85
Forvet	74.28	25.72	16.14

Çizelge 4.11. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS	Yarışma kaygısı (İlinois)	Olumlu		Olumsuz	
Olumlu	21.58	11.71		R	P	R	P
Olumsuz	8.69	4.74					
Yarışma kaygısı (İlinois)	15.76	2.34		.176	.486	-.037	.884

Araştırmaya katılan Gençlerbirliği U14 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 21.58 standart sapması 11.71, olumsuz hareket ortalaması 8.69 standart sapması 4.74, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 15.76 standart sapması 2.34 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.176$ $P_değeri=.486$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan

P_değeri $\alpha=.05$ değerinden büyük (P_değeri = .486 > $\alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.037$ P_değeri=.884 olarak hesaplanmıştır. Bulunan P_değeri $\alpha=.05$ değerinden büyük (P_değeri = .884 > $\alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.12. Gençlerbirliği U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

G.BİRLİĞİ U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	21.58	Sabit terim	7.778	.398	.696			
Yarışma kaygısı (İlinois)	15.76	Yarışma kaygısı (İlinois)	.876	.713	.486	.031	.509	.486

Çizelge 4.12'ye göre Gençlerbirliği U14 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin 509, p_değerinin ise .486 olduğunu görüyoruz. Hesaplanan. P_değeri =.486 anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük (.486>.05) olduğu için kurulan model anlamlı değildir.

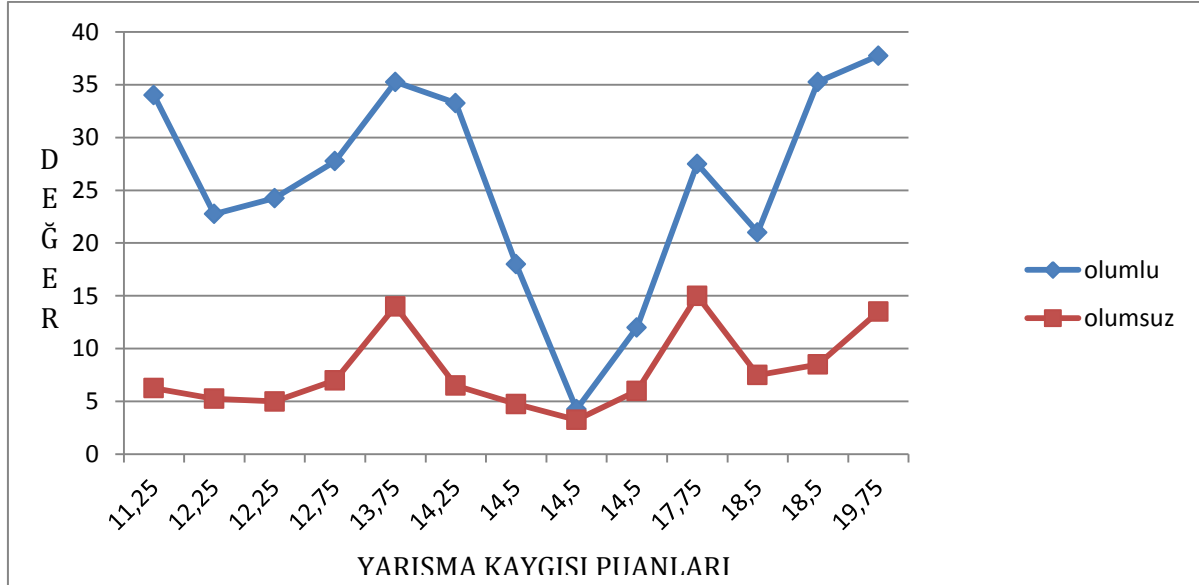
Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı. 035 t değeri. 713 ve p_değeri. 486 olarak hesaplanmıştır. P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden (.486>.05) büyük olduğu için Gençlerbirliği U14 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 =.031$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %3.1 lik kısmını açıklamıştır.

4.4. Gençlerbirliği U15 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.13. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Sonuç
Gençlerbirliği-Ankaraspor	84	16	15.00	1-2
Gençlerbirliği-Ankaragücü	68	33	15.13	7-0
Gençlerbirliği-Boluspor	72	28	14.07	1-0
Gençlerbirliği-Antalyaspor	72	28	15.00	2-0

Çizelge 4.13'e bakıldığında umursamazlıkla kazanılmış ve kaybedilmiş maçlar var.

Şekil 4.4. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.14. Gençlerbirliği U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	74.65		16.64
Orta saha	73.69		13.91
Forvet	74.32		15.58

Çizelge 4.15. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS		Olumlu		Olumsuz	
				R	P	R	P
Olumlu	25.61	10.00	Yarışma kaygısı (İlinois)				
Olumsuz	7.88	3.82					
Yarışma kaygısı (İlinois)	14.96	2.76		.179	.559	.540	.057

Araştırmaya katılan Gençlerbirliği U15 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 25.61 standart sapması 10.00, olumsuz hareket ortalaması 7.88 standart sapması 3.82, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 14.96 standart sapması 2.76 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.179$ $P_değeri=.559$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri \alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .559 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.540$ $P_değeri=.057$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri \alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .057 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.16. Gençlerbirliği U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

TORKU ŞEKERSPOR U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	25.61	Sabit terim	63.769	.977	.349			
Yarışma kaygısı (İlinois)	14.96	Yarışma kaygısı (İlinois)	.647	.602	.559	.032	.363	.559

Çizelge 4.16'ye göre, Gençlerbirliği U15 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin. 363, $p_değerinin$ ise .559 olduğunu görüyoruz. Hesaplanan. $P_değeri = .559$ anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$

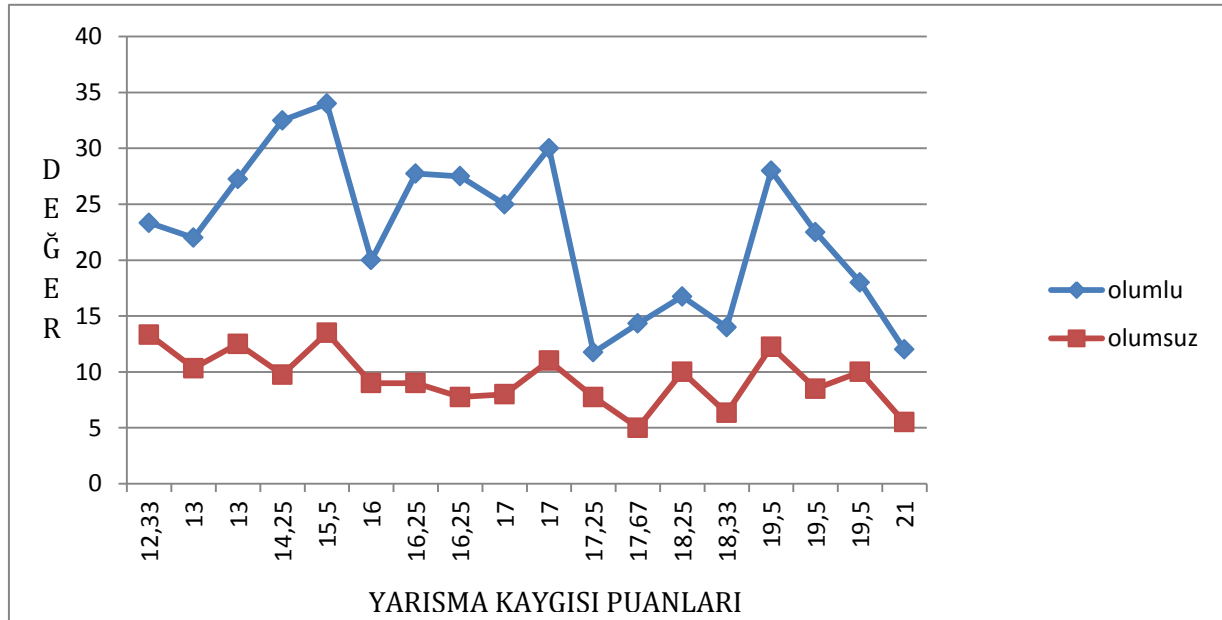
değerinden büyük ($.559 > .05$) olduğu için kurulan model anlamsızdır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı. 647, t değeri. 602 ve p_değeri .559 olarak hesaplanmıştır.

P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden ($.559 > .05$) büyük olduğu için Gençlerbirliği U15 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 = .032$ bulunmuştur. Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %3.2 lik kısmını açıklamıştır.

4.5. Torku Şeker Spor U14 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.17.Torku Şeker Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Maç Sonuçları
Torkuspor-Antalyaspor	66	34	16.42	1-3
Torkuspor-Kırıkkale	78	22	17.21	9-0
Torkuspor-Karabükspor	69	31	15.78	2-2
Torkuspor-Kayseri	71	29	16.71	1-1

Şekil 4.5. Torku Şeker Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.18. Torku Şeker Spor U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu%	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	71.70	28.30	16.95
Orta saha	71.08	28.92	15.42
Forvet	68.06	31.94	17.57

Çizelge 4.19. Ankaragücü U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS		Olumlu Hareket		Olumsuz Hareket	
Olumlu Hareket	22.59	6.96		R	P	R	P
Olumsuz Hareket	9.41	2.50	Yarışma kaygısı (İlinois)	-.468	.056	-.529	.024
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.75	2.46					

Araştırmaya katılan Torkuşeker Konyaspor U14 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 22.59 standart sapması 6.96, olumsuz hareket ortalaması 9.41 standart sapması 2.50, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 16.75 standart sapması 2.46 olarak bulunmuştur.

Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.468$ $P_{\text{değeri}}=.056$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .056 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.529$ $P_{\text{değeri}}=.024$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha=.05$ değerinden küçük ($P_{\text{değeri}} = .024 < \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı ters yönlü orta kuvvette bir ilişki vardır diyebiliriz.

Çizelge 4.20. Torku Şeker Spor U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

TORKU ŞEKERSPOR U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	22.59	Sabit terim	44.759	4.233	.001			
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.75	Yarışma kaygısı (İlinois)	-1.323	-2.118	.057	.219	4.485	.057

Çizelge 4.20'ye göre Torku Konyaspor U14 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin 4.485, p_değerinin ise .057 olduğunu görüyoruz.

Hesaplanan .P_değeri =.057 anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük (.057>.05) olduğu için kurulan model anlamlı değildir. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı -.165, t değeri -2.118 ve p_değeri .057 olarak hesaplanmıştır.

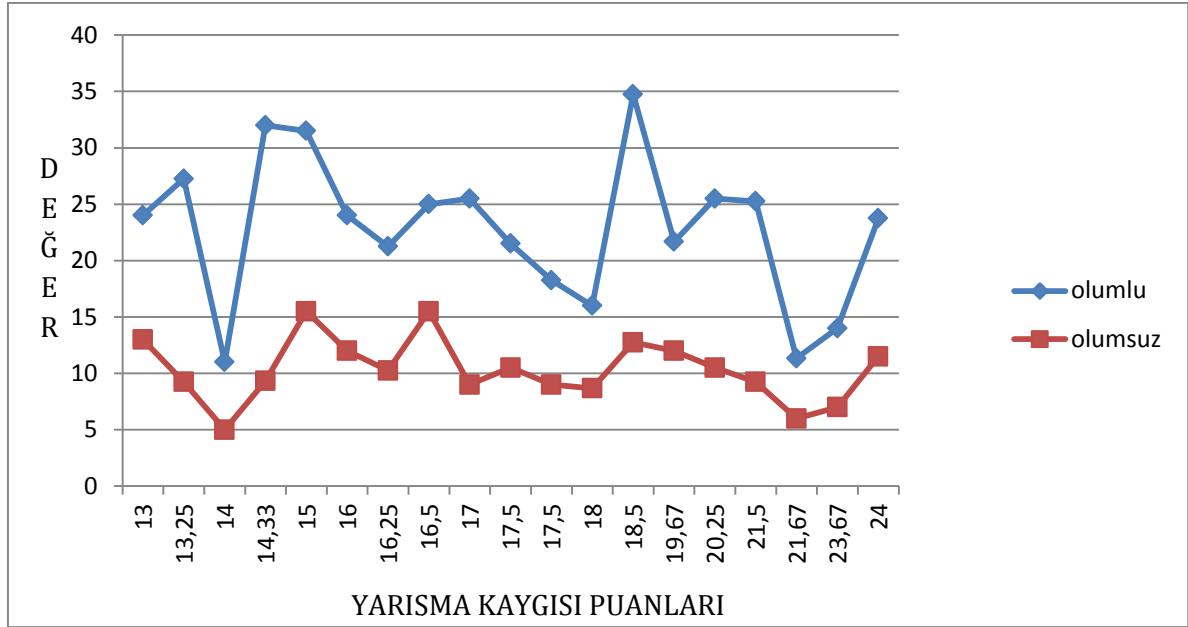
P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden (.057>.05) büyük olduğu için Torku Konyaspor U14 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 =.219$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %2.19 luk kısmını açıklamıştır.

4.6. Torku Şeker Spor U15 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.21. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Maç Sonuçları
Torkuspor-Antalyaspor	65	35	18.84	0-2
Torkuspor-Kırıkkale	77	23	18.07	5-0
Torkuspor-Karabükspor	71	29	16.14	2-1
Torkuspor-Kayseri	66	34	19.92	0-2

Çizelge 4.21'ye göre Yarışma Kaygısı (İlinois) düştükçe başarı artmıştır. Olumlu pas yüzdesi ve skorlar maça yansımıştır.

Şekil 4.6. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.22. Torku Şeker Spor U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	68.90	31.10	16.86
Orta saha	70.15	29.85	19.07
Forvet	69.93	31.07	19.66

Çizelge 4.23. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS	İLİNOİS	Olumlu		Olumsuz	
Olumlu	22.81	6.55		R	P	R	P
Olumsuz	10.31	2.80					
Yarışma kaygısı (İlinois)	17.76	3.31		-.281	.243	-.209	.390

Araştırmaya katılan Torku Şeker Konyaspor U15 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 22.81 standart sapması 6.55, olumsuz hareket ortalaması 10.31 standart sapması 2.80, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 17.76 standart sapması 3.31 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.281$ $P_değeri=.243$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .243 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.209$ $P_değeri=.390$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .391 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.24. Torku Şeker Spor U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

TORKU ŞEKERSPOR U15	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	22.81	Sabit terim	32.697	3.935	.001			
Yarışma kaygısı (İlinois)	17.76	Yarışma kaygısı (İlinois)	-.556	-1.209	.243	.079	1.461	.243

Çizelge 4.24'e göre Torku Konyaspor U15 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin 1.461, $p_değerinin$ ise .243 olduğunu görüyoruz. Hesaplanan $P_değeri = .243$ anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük ($.243>.05$) olduğu için kurulan model anlamlı değildir. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı -556, t değeri -1.209 ve $p_değeri$.243 olarak hesaplanmıştır.

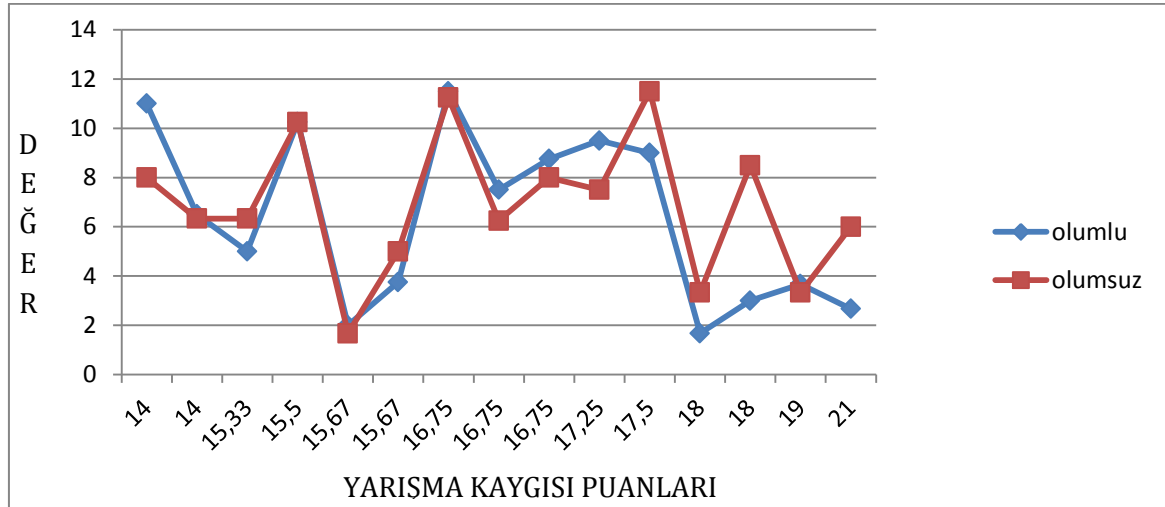
$P_değeri$, $\alpha=.05$ değerinden ($.243>.05$) büyük olduğu için Torku Konyaspor U15 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 = .079$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %7.9 luk kısmını açıklamıştır.

4.7. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.25. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Maç Sonuçları
Kayseri-Antalyaspor	40	60	16.5	1-4
Kayseri-Ankaragücü	58	42	16.85	2-1
Kayseri-Torkuşeker	59	41	17.27	1-0
Kayseri-Ankaraspor	41	59	16.14	0-1

Çizelge 4.25’de, Kayseri Erciyes Sporun U 14 Takımının yapmış olduğu dört müsabakada olumlu yüzdesi yüksek iki müsabakayı kazanmış (Ankaragücü, Torkuşeker) olumsuz yüzdesi yüksek iki müsabakayı kaybetmiştir (Antalya, Ankaraspor). Takımın kazandığı ve kaybettiği müsabakalardaki Yarışma kaygısı (İlinois) puanları birbirine yakındır ve müsabaka korkusunun olmadığı seviyededir.

Şekil 4.7. Kayseri Erciyes U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.26. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	37.85	72.15	16.79
Orta saha	47.15	52.85	16.31
Forvet	47.65	52.35	17.12

Çizelge 4.27. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS		Olumlu		Olumsuz	
				R	P	R	P
Olumlu	6.38	3.47	İLİNOİS				
Olumsuz	6.88	2.86					
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.74	1.85		-.408	.131	-.103	.714

Araştırmaya katılan Kayseri Erciyespor U14 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 6.38 standart sapması 3.47, olumsuz hareket ortalaması 6.88 standart sapması 2.86, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 16.74 standart sapması 1.85 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.408$ $P_{\text{değeri}}=.131$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .131 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.103$ $P_{\text{değeri}}=.714$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .714 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.28. Kayseri Erciyes Spor U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanlar Regresyon Analizi

KAYSERİ ERCİYES SPOR U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	6,38	Sabit terim	19.194	2.403	.032			
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.74	Yarışma kaygısı (İlinois)	-.765	-1.613	.131	.167	2.602	.131

Çizelge 4.28'e göre Kayseri Erciyes U14 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin 2.602, $p_{\text{değeri}}$ nin ise .131

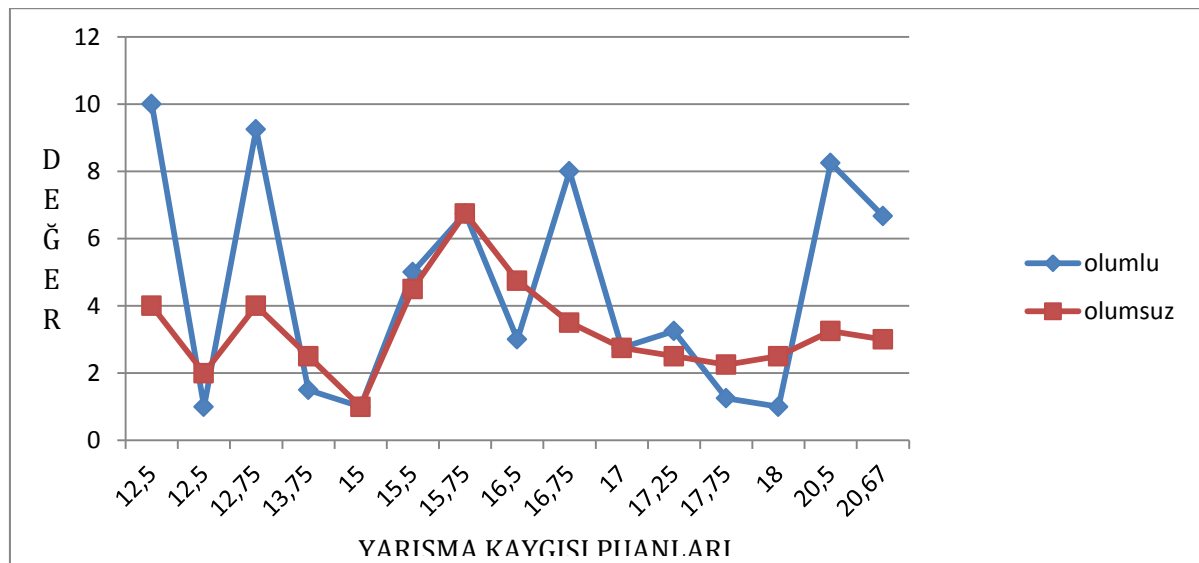
olduğunu görüyoruz. Hesaplanan .P_değeri =.131 anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük (.131>.05) olduğu için kurulan model anlamlı değildir. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı -.765, t değeri -1.613 ve p_değeri .131 olarak hesaplanmıştır. P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden (.131>.05) büyük olduğu için Kayseri Erciyes U14 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 =.167$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %16.7 lik kısmını açıklamıştır.

4.8. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.29. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Maç Sonuçları
Kayseri-Antalyaspor	63	37	16.71	2-0
Kayseri-Ankaragücü	49	51	15.07	1-2
Kayseri-Torkuşeker	40	60	19.07	1-2

Çizelge 4.29'a bakıldığında, yüksek korku ya da umursamazlık durumlarında sonuçlar olumsuz çıkmaktadır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı umursamazlık üstü ve korku başlangıcının altında iken takım başarılıdır.

Şekil 4.8. Kayseri Erciyes U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.30. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	65.03	34.97	16.43
Orta saha	54.97	45.03	16.96
Forvet	56.66	43.34	15.30

Çizelge 4.31. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS		Olumlu		Olumsuz	
Olumlu	4.57	3.29		R	P	R	P
Olumsuz	3.28	1.38					
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.14	2.58	İLİNOİS	-.003	.993	-.065	.819

Araştırmaya katılan Kayseri Erciyesspor u15 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 4.57 standart sapması 3.29, olumsuz hareket ortalaması 3.28 standart sapması 1.38, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 16.14 standart sapması 2.58 olarak bulunmuştur.

Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.003$ $P_değeri=.993$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri \alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .993 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz. Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.065$ $P_değeri=.819$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri \alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .819 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.32. Kayseri Erciyes Spor U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

KAYSERİ ERCİYES SPOR U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	4.57	Sabit terim	4.631	.801	.437			
Yarışma kaygısı (İlinois)	16.14	Yarışma kaygısı (İlinois)	.345	-.009	.993	.000	.000	.993

Çizelge 4.32'ye göre Kayseri Erciyes U15 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin .000, p_değerinin ise .993 olduğunu görüyoruz. Hesaplanan .P_değeri =.993 anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük (.993>.05) olduğu için kurulan model anlamsızdır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı -.002, t değeri -.009 ve p_değeri .993 olarak hesaplanmıştır.

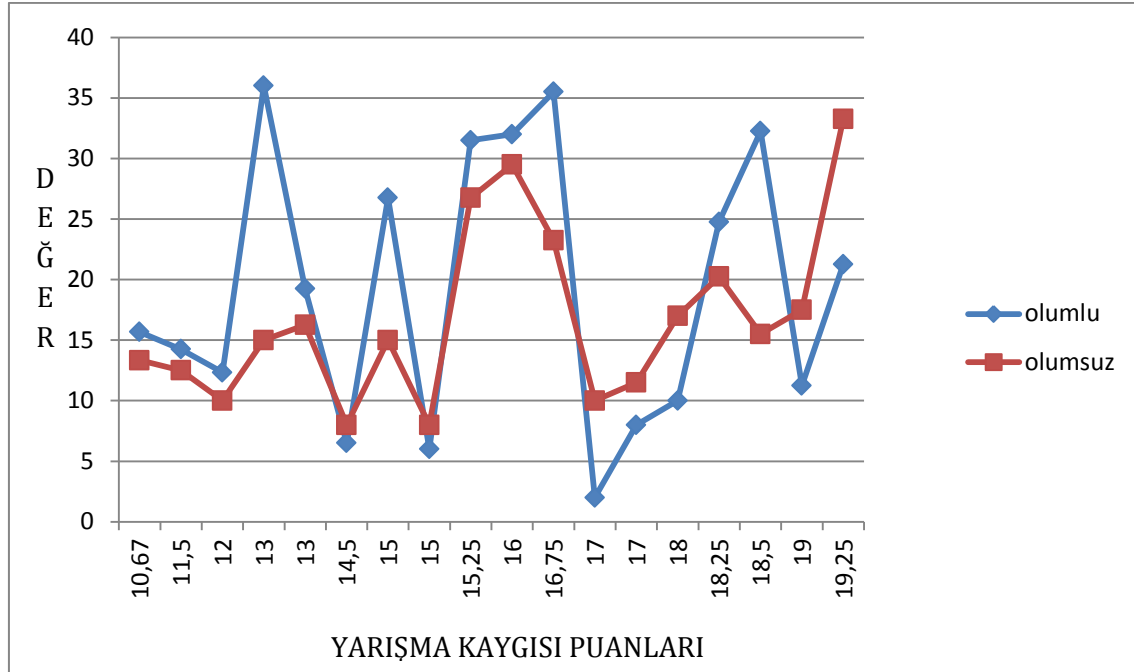
P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden (.993>.05) büyük olduğu için Kayseri Erciyes U15 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 =.000$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %0 lık kısmını açıklamıştır.

4.9. Boluspor U14 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.33. Boluspor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Maç Sonuçları
Boluspor-Karabükspor	62	38	14.91	2-0
Boluspor-Gençlerbirliği	55	45	16.00	0-5
Boluspor-Ankaraspor	48	52	14.80	1-6
Boluspor-Antalyaspor	50	50	17.25	1-0

Çizelge 4.33'e bakıldığında, olumlu oran en yüksek iken maç kazanılmıştır.

Şekil 4.9. Boluspor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.34. Boluspor U14 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	39.30	60.70	14.83
Orta saha	56.60	43.40	15.50
Forvet	59.17	40.83	14.30

Çizelge 4.35. Boluspor U14 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS	İLİNOİS	Olumlu		Olumsuz	
Olumlu	19.18	11.15		R	P	R	P
Olumsuz	16.81	7.27					
Yarışma kaygısı (İlinois)	15.53	2.66		.053	.835	.429	.075

Araştırmaya katılan Boluspor U14 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 19.18 standart sapması 11.15, olumsuz hareket ortalaması 16.81 standart sapması 7.27, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 15.53 standart sapması 2.66 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.053$ $P_değeri=.835$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .835 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.429$ $P_değeri=.075$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_değeri$ $\alpha=.05$ değerinden büyük ($P_değeri = .075 > \alpha=.05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.36. Boluspor U14 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

BOLUSPOR U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	19.18	Sabit terim	15.755	.959	.352			
Yarışma kaygısı (İlinois)	15.53	Yarışma kaygısı (İlinois)	.220	.211	.835	.003	.045	.835

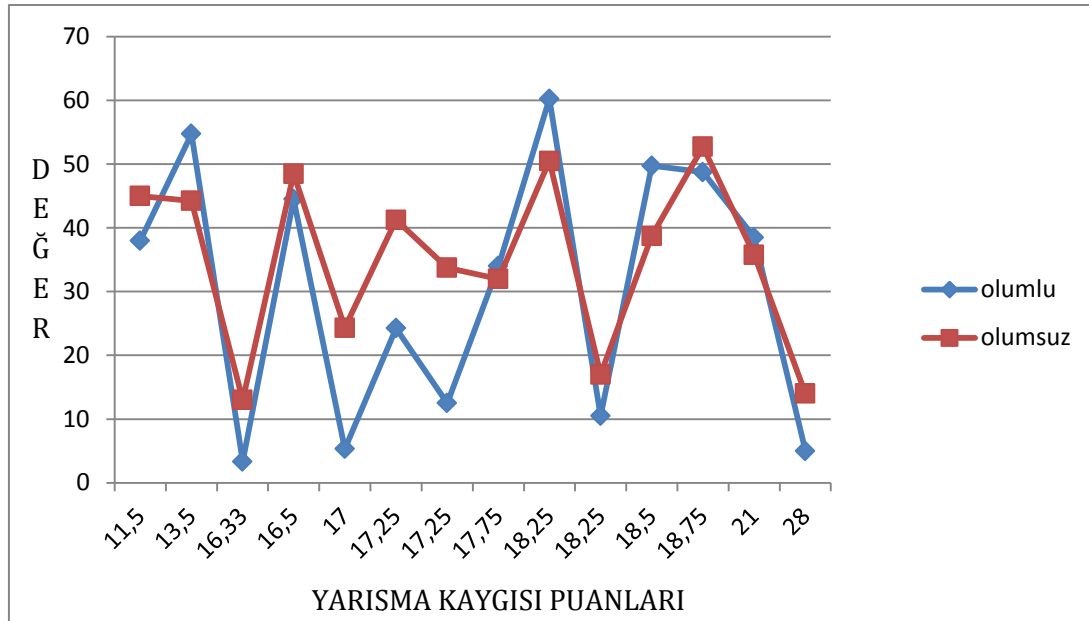
Çizelge 4.36'ya göre, Boluspor U14 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin .045, $p_değerinin$ ise .835 olduğunu görüyoruz. Hesaplanan $P_değeri = .835$ anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha=.05$ değerinden büyük ($.835>.05$) olduğu için kurulan model anlamlı değildir. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı .220, t değeri .221 ve $p_değeri$.835 olarak hesaplanmıştır. $P_değeri$, $\alpha=.05$ değerinden ($.835>.05$) büyük olduğu için Boluspor U14 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 = .003$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %0.3 lük kısmını açıklamıştır.

4.10. Boluspor U15 Takımına Ait Bulgular

Çizelge 4.37. Boluspor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları ile Maç Sonuçlarının Karşılaştırılması

Takımlar	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Maç Sonuçları
Boluspor-Karabükspor	49	51	15.83	3-0
Boluspor-Gençlerbirliği	54	46	19.50	1-1
Boluspor-Ankaraspor	41	59	15.57	1-2
Boluspor-Antalyaspor	54	46	18.84	1-0

Çizelge 4.37'ye bakıldığında, umursamazlık sınırında maç kaybedilmiştir. Yarışma Kaygısı (İlinois) puanı arttıkça takım maç kaybetmemiştir.

Şekil 4.10. Boluspor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Çizelge 4.38. Boluspor U15 Takımı Oyuncularının Mevkilerine Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	49.73	50.37	16.95
Orta saha	43.97	66.03	18.95
Forvet	46.74	53.26	15.83

Çizelge 4.39. Boluspor U15 Takımının Olumlu-Olumsuz Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Arasındaki Pearson Korelasyon Katsayısı Değerleri

Değişkenler	$\bar{x}$	SS		Olumlu		Olumsuz	
Olumlu	30.67	20.17	İLİNOİS	R	P	R	P
Olumsuz	35.05	13.44					
Yarışma kaygısı (İlinois)	17.84	3.71		-.304	.291	-.425	.130

Araştırmaya katılan Boluspor U15 takımı oyuncularının olumlu hareket ortalaması 30.67 standart sapması 20.17, olumsuz hareket ortalaması 35.05 standart sapması 13.44, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 17.84 standart sapması 3.71 olarak bulunmuştur.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R = -.304$ $P_{\text{değeri}} = .291$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha = .05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .291 > \alpha = .05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R = -.425$ $P_{\text{değeri}} = .130$ olarak hesaplanmıştır. Bulunan $P_{\text{değeri}}$ $\alpha = .05$ değerinden büyük ($P_{\text{değeri}} = .130 > \alpha = .05$) olduğu için futbolcunun Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Çizelge 4.40. Boluspor U15 Takımının Olumlu Hareketleri ile Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları Regresyon Analizi

BOLUSPOR U14	Modelin Katsayılarına İlişkin Sonuçlar					Modelin Anlamlılığına İlişkin Sonuçlar		
	$\bar{x}$		$\hat{\beta}$	t	Sig.	R^2	F	Sig.
Olumlu	30.67	Sabit terim	60.129	2.212	.047			
Yarışma kaygısı (İlinois)	17.84	Yarışma kaygısı (İlinois)	-1.651	-1.105	.291	.304	1.221	.291

Çizelge 4.40'a göre, Boluspor U15 takımı için kurulan doğrusal regresyon modelinde, modelin anlamlılığı için hesaplanan F değerinin 1.221, $p_{\text{değeri}}$ nin ise .291 olduğunu görüyoruz. Hesaplanan $P_{\text{değeri}} = .291$ anlamlılık düzeyi olarak alınan $\alpha = .05$ değerinden

büyük (.291>.05) olduğu için kurulan model anlamsızdır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı katsayısı -1.651, t değeri -1.105 ve p_değeri .291 olarak hesaplanmıştır.

P_değeri, $\alpha=.05$ değerinden (.291>.05) büyük olduğu için Boluspor U15 takımı oyuncularının maçtan önceki kaygı düzeyleri maç içerisindeki olumlu hareketleri üzerinde etkili olmamıştır diyebiliriz. Belirleme katsayısı $R^2 = .304$ bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı olumlu davranışlardaki değişimin %30.4 lük kısmını açıklamıştır.

4.11. Çalışmaya Katılan Bütün Takımlar İle İlgili Bulgular

Çizelge 4.41. Çalışmaya Katılan Bütün Takımların Mevkilere Göre Olumlu-Olumsuz Hareketleri ve Yarışma Kaygısı (İlinois) Puanları

Mevkiler	U14 Takımları			U15 Takımları		
	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)	Olumlu %	Olumsuz %	Yarışma kaygısı (İlinois)
Savunma	57.70	42.30	15.81	59.07	40.93	17.28
Orta saha	60.91	39.09	15.65	59.79	40.21	17.86
Forvet	46.74	53.26	16.05	59.44	40.66	17.08

5. TARTIŞMA

Ankaragücü'ünden 38, Gençlerbirliği'nden 31, Torku Konyaspor'dan 37, Kayseri Erciyesspor'dan 30, Boluspor'dan 32, olmak üzere toplam 168 futbolcu araştırmaya katılmıştır. Müsabaka öncesinde kısaca “ SCAT” olarak bilinen, Martens ve arkadaşlarının geliştirdiği (1990) "Spor Yarışma Kaygı Testi (Sport Competition Anxiety Test)" kullanılmıştır. Testin geçerliliği test-tekrar test ve varyans analiz (ANOVA) teknikleriyle değerlendirilmiştir. Müsabakadaki olumlu olumsuz davranışlar araştırmacı tarafından geliştirilen değerlendirme formu ile yapılmıştır.

Araştırmaya katılan Ankaragücü U14 takımının (n=19) olumlu hareket $\bar{X}=24.53 + 16.84$, olumsuz hareket $\bar{X}= 13.96 + 6.70$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması $14.94 + 3.04$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.077$ P değeri $=.753$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.013$ P_değeri $=.957$ olarak hesaplanmıştır. Buna Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Ankaragücü U15 Takımının (n=19) olumlu hareket $\bar{X}= 19.34 + 6.84$, olumsuz hareket $\bar{X}= 11.28 + 7.76$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan ortalaması 16.57 standart sapması 3.16 olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.029$ P_değeri $=.905$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.166$ P_değeri $=.496$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Gençlerbirliği U14 takımı (n=18) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X}= 21.58 + 11.71$, olumsuz hareket $\bar{X}= 8.69 + 4.74$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X}= 15.76 + 2.34$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.176$ P_değeri $=.486$ olarak

hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Gençlerbirliği U15 takımı (n=13) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X}=25.61 + 10.00$, olumsuz hareket $\bar{X}=7.88 + 3.82$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X}= 14.96 + 2.76$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.179$ $P_değeri=.559$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.540$ $P_değeri=.057$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı söylenebilir.

Torkuşeker Konyaspor U14 takımı (n=18) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X}=22.59 + 6.96$, olumsuz hareket $\bar{X}= 9.41 + 2.50$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X}= 16.75 + 2.46$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.468$ $P_değeri=.056$ olarak hesaplanmıştır ilişkili değildir. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.529$ $P_değeri=.024$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı ters yönlü orta kuvvette bir ilişki vardır diyebiliriz.

Araştırmaya katılan Torku Şeker Konyaspor U15 takımı (n=19) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X}= 22.81 + 6.55$, olumsuz hareket $\bar{X}= 10.31 + 2.80$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X}= 17.76 + 3.31$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.281$ $P_değeri=.243$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.209$ $P_değeri=.390$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı söylenebilir.

Kayseri Erciyesspor U14 takımı (n=15) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X}=6.38 + 3.47$, olumsuz hareket $\bar{X}=6.88 + 2.86$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X}=16.74 + 1.85$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için

uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.408$ $P_değeri=.131$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.103$ $P_değeri=.714$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Kayseri Erciyesspor u15 takımı ($n=15$) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X} = 4.57+3.29$, olumsuz hareket $\bar{X} = 3.28 + 1.38$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X} = 16.14 + 2.58$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.003$ $P_değeri=.993$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.065$ $P_değeri=.819$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumlu-olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Boluspor U14 takımı (18) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X} = 19.18 +11.15$, olumsuz hareket $\bar{X} = 16.81 + 7.27$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X} = 15.53 + 2.66$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.053$ $P_değeri=.835$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=.429$ $P_değeri=.075$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Boluspor U15 takımı ($n=14$) oyuncularının olumlu hareket $\bar{X} = 30.67 +20.17$, olumsuz hareket $\bar{X}=35.05 + 13.44$, Yarışma kaygısı (İlinois) puan $\bar{X}=17.84 + 3.71$ olarak bulunmuştur. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumlu hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.304$ $P_değeri=.291$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile olumsuz hareketler arasındaki ilişki için uygulanan Pearson Korelasyon katsayısı değeri $R=-.425$ $P_değeri=.130$ olarak hesaplanmıştır. Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur diyebiliriz.

Araştırmaya katılan beş (5) kulübün toplamda 10 takımına ait müsabaka öncesi Yarışma kaygısı (İlinois) puanları ile müsabakadaki olumlu - olumsuz davranışları arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Ancak; Torkuşeker Konyaspor U14 Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı ters yönlü orta kuvvette bir ilişki tespit edilmiştir. Her ne kadar bu sonuç araştırmanın genelinde beklenen bir sonuç ise de; araştırmaya katılan takım sayısı ve sporcu sayısı düşünüldüğünde beklentileri karşılamamıştır. Ayrıca araştırmaya katılan takımların müsabaka öncesi Yarışma kaygısı (İlinois) puanları ile o müsabaka sonucu (galibiyet-mağlubiyet) arasında bir ilişki aranmış anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Bir takım, Yarışma kaygısı (İlinois) puanı yüksek olmasına karşılık müsabakayı kazanırken, başka bir müsabakada Yarışma kaygısı (İlinois) puanı düşük olmasına rağmen de kaybetmiştir. Aynı takım aynı rakibe karşı Yarışma kaygısı (İlinois) puanı yüksek olduğunda da, düşük olduğunda da kaybettiği gözlenmiştir. Bu durum, Yarışma kaygısı (İlinois) puanının takımları olumlu yada olumsuz etkilediği dair kesin bir sonuç verilemeyeceği kanaati doğurmuştur. Buna neden olarak da özellikle 14-15 yaş grubu futbolcuların ergenlik dönemlerini henüz tam olarak bitirmedikleri ve ergenliklerini yaşadıklarından kaynaklanmış olabileceği kanaati uyanmıştır. Babur (2011), 13-21 Yaş Arası Futbolcularının Yaşadıkları Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi çalışmasında; denek grubundaki sporcuların çeşitli yaş kategorilerinde, toplam 169 futbolcunun kaygı düzeyleri, müsabakanın hemen öncesi ve müsabaka sonrası test edilmiş anlamlı fark olmadığı bulunmuştur. Bununla birlikte sporcular yaş kategorilerine göre incelendiğinde daha genç kategorilerdeki futbolcuların diğerlerine göre maç öncesi ve maç sonrası kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Araştırmamızda elde ettiğimiz sonuçlar ile Babur'ün sonuçları benzerlik göstermektedir. Çalışmamızda müsabaka öncesinde kaygı düzeyini değişken bulurken Babür genç futbolcularda müsabaka öncesinde ve sonrasında yüksek bulmuştur.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak; 14-15 yaş grubu akademi liginde oynayan futbolcuların müsabaka öncesi Yarışma kaygısı (İlinois) kaygı puanları ile müsabakadaki olumlu olumsuz davranışlar arasında bir müsabaka hariç anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Ancak; araştırmaya katılan beş kulübün birisinde U15 takımının müsabaka öncesi Yarışma kaygısı (İlinois) puanı ile maç içerisindeki olumsuz hareketleri arasında anlamlı ters yönlü orta kuvvette bir ilişki tespit edilmiştir.

Öneriler

1. Daha geniş bir grupta çalışılabilir.
2. Müsabaka öncesinde kaygı düzeylerinin yanında müsabaka sonrasında da bakılmalı buradan kaygının müsabakadan kaynaklanıp kaynaklanmadığı tespit edilebilir.
3. Aynı yaş grubunda kadın futbolcularda da çalışılabilir.

KAYNAKLAR

1. Topkaya, İ., Tekin, T. A. (2004). *Futbol Genel Kuramsal Bir Çerçeve ve Teknik ve Temel Taktik Öğretimi*. 1. Basım. Ankara: Nobel Yayın.
2. Konter, E. (1996). *Spor Psikolojisi ve Futbol*. 1. Basım. İzmir: Saray Tıp Kitabevleri.
3. Tiryaki, Ş. (2000). *Spor Psikolojisi Kavramlar, Kuramlar ve Uygulama*. 1. Basım. Ankara: Eylül Kitap ve Yayınevi, 3-13-15-16.
4. Urartu, Ü. (1994). *Futbol Teknik-Taktik-Kondisyon*. 3. Baskı. ankara İnkılap Kitabevi Yayın Sanayi ve Tic. A.Ş. S.
5. Koludar, S. *Futbol'da Antrenörlük ve Eğitim-Öğretim İlkeleri 1988*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi, 14.
6. İnal, A. N. (2004). *Futbolda Eğitim ve Öğretim*. 2. Basım. Anakara: Nobel Yayın.
7. İnternet: Türkiye Futbol Federasyonu Gelişim Ligleri Statüsü. <http://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/0002012/Ligler/Statuler/Gelisim-Ligleri-Statusu.pdf>. adresinden 02 Temmuz 2014'de alınmıştır.
8. Konter, E. (2006). *Spor Psikolojisi El Kitabı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım. 6.baskı.
9. Ansel, M. H. (1994). *Sport Psychology From Theory to Practice*. Gorsuch Scarisbrick. Arizona, 99-112-213.
10. Baymur, F. (1994). *Genel Psikoloji*. 11. Basım. Ankara: İnkılap Kitabevi, 2.
11. Bayar, P., Koruç, Z. (2000). *Derinleşen Gevşeme Çalışmalarının Bir Kısım Fiziksel Değişkenlere Etkisi*. 6. Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım, 181.
12. Karagozoglu, C. (1997). Türkiye İçin Bir Spor Psikolojisi Uygulama Modeli ve Var Olan Durumun Bazı Batı Ülkeleri ile Karşılaştırılması. *Spor Araştırmaları Derg.* Nisan, 1-63-77.
13. Tavacıoğlu, L. *Spor Psikolojisi*. Ankara: Bağırğan Yayın evi; 199, 33-34.
14. Maitham, H. A. (2008). *Futbolcuların Müsabaka Öncesi Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması ve Bazı Değişkenlerin Etkisi*. Yüksek Lisans. Ankara: Gazi Üniversitesi.
15. Vanak, M. j. (1999). *Brajit; Psychology and the superior Athlete*, london.
16. Akandere, M. (1997). *Üniversite Gençliğinde Görülen Kaygının Giderilmesinde Sporun Etkisinin Spor Yapan ve Spor Yapmayan Gruplar Açısından İncelenmesi*, 1. Uluslararası Spor Psikolojisi Sempozyumu. Mersin: Ekim, 142-151.
17. Konter, E. (1997). *Profesyonel Futbolcuların Profesyonellik Yılı Sürelerinin Durumluk Kaygıları Üzerine Etkisi*. Ö. Ulusal Spor Hekimliği Kongresi. İzmir: 3-5 Kasım, 32.

18. Akarçeşme, C. (2004). *Voleybolda Müsabaka Öncesi Durumluluk Kaygı İle Performans Ölçütleri Arasında İlişki*. Yüksek Lisans. Ankara: Gazi Üniversitesi.
19. Baumann, S. (1994). *Uygulamalı Spor Psikolojisi*. İkizler, H. C, Özcan, A. O. (Çev), 1. Basım, İstanbul, Alfa Basım Yayım Dağıtım, 112-115.
20. Aşçı, H., Gökmen, H. (1995). Bayan Hentbolcularda Yarışma kaygısı (İlinois), Başarı, Spor Deneyimi ve Atletik Yeterlilik İlişkisi. *Spor Bilimleri Derg.*, (6): 38.
21. Öktem, T. Ö. (1981). *Anksiyetenin Öğrenme ve Hafızaya Etkisi*. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Psikiyatr Kürsüsü, 74- 92.
22. Ansel, M. H. and at. ali. (1991). *Dictionary of the Sport and Exercise Sciences*, Human Kinetic Books. Illinois, 9.
23. Sönmez, K. (1995). *Elit Atletlerde Kişilik Özellikleri ve Kaygı Durumlarının Araştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi 26.
24. Hançerlioğlu, O. (1988). *Ruhbilim Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi, 276.
25. Cüceloğlu, D. (1994). *İnsan ve Davranışı* 5. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi, 277.
26. Lasher, G. M. ve diğerleri. (1987). *Heyecan Bozukluğu Olan Çocuklar*. Karatepe H (Çev), Ankara: Karatepe Yayınları.
27. Özodaşık, M. (2001). *Modern İnsanın Yalnızlığı*. Konya: Çizgi Yayınevi.
28. Kuru, E. (2000). *Sporda Psikoloji* ankara. Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
29. Özgül, F. (2003). *Beden Eğitim ve Spor Yüksek Okulu öğrencilerinde Durumluluk ve Sürekli Kaygı düzeyleri*. Yüksek Lisans. Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, 5.
30. Krane, V. and Williams, J. M. (1994). Cognitive Anxiety and Confidence in Track and Field Athletes. *Journal Sport Psychotogy*. (25), 203-217.
31. Özusta, Ş. (1995). Çocuklar İçin Durumluluk-Sürekli Kaygı Envanterinin Uyarlama Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 10, 32-44 .
32. Bakker, F. C. and Vvhiting, H. T. A. (1997). Vanderbrug. *Sport psychology Consept and Applications*, John VViley & Sons. USA, 72-73-75.
33. Morgan, C. T. *Psikolojiye Giriş*. Ancı, H. ve Ark. (Çev), 12. Basım. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü Yayınlan, Yayın no: 1, Meteksan, 14.
34. Köknel, Ö. (1998). *Korkular, Takıntılar, Saplantılar*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
35. Koç, H. (2004). *Profesyonel Futbolcularda Durumluluk Kaygı Düzeyini Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.
36. Öner, N. (1983). *Le Compte A. Süreksiz Durumluk Sürekli kaygı Envanteri* EL Kitabı. İstanbul: Bogaziçi Üniversitesi Yayınları, 1- 3.

37. Martens, R. (1992). *Competitive Anxiety Insport*. Human kinetic Books. C. H. A. M. P. A. İ. G. N. Illinois, 13-14.
38. Gümüş, M. (2002). *Profesyonel Futbol Takımlarında Puan Sıralamasına Göre Durumluk Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi.
39. Konter, E. (1996). *Profesyonel Futbolcuların Bazı Kişisel Değişkenlerinin Durumluk Kaygı Üzerine Etkileri ve Durumluk Kaygının Takım İçi İlişkilerine Etkisinin Araştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi.
40. Konter, E. (1996). *Sporda Stres ve Performans*. İzmir: Saray Medikal Yayıncılık San. Ve Tic. Ltd. Şti. 8-28-46-70-72-82.
41. İnal, A. N. (1993). *Sporda Başarının Psikolojisi*. İstanbul: Alfa Basım Yayım ve Dağıtım.
42. Başer, E. (1996). *Futbolda Psikoloji ve Başarı*. Ankara: Bağırhan Yayın evi.
43. Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2012). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Geliştirilmiş 12. baskı. Ankara: Pegem Akademi.

EKLER

EK-1. Sporda yarışma kaygısı testi çocuk formu sykt-c

Adı Soyadı:

Spor Dalı:

Yaşı :

Tarih :

Cinsiyeti :

YÖNERGE

Öğrenmek istediğimiz yarışma hakkında neler hissettiğiniz. Yarışmanın ne olduğunu biliyorsunuz. Hepimiz yaşıyoruz. Herhangi bir şeyde erkek ya da kız kardeşimiz ve arkadaşlarımızdan daha iyi olmaya uğraşıyoruz. Oyun içerisinde de daha fazla puan almaya çalışıyoruz. hepimiz sporda ve oyunlarda yarışıyoruz. Aşağıda kızların ve erkeklerin sporda veya oyunda yarışırken neler hissettiklerine yönelik bazı ifadeler var. Her bir ifadeyi okuyarak sporda veya oyunda yarışırken neler hissettiğiniz ile ilgili Hiçbir Zaman, Bazen ve Sık Sık ifadelerinden birini işaretleyiniz. Seçiminiz Hiçbir Zaman ise A harfini, Bazen ise B harfini, Sık Sık ise C harfini işaretleyiniz. Doğru ya da yanlış yanıt yoktur. Herhangi bir ifadenin üzerinde çok vakit harcamayın. Unutmamanız gereken seçtiğiniz kelimenin sporda veya oyunda yarışırken genellikle nasıl hissettiğinizi belirten bir ifade olmasıdır.

		Hiçbir zaman	Bazen	Sık sık
1. Başkalarına karşı yarışmak eğlencelidir.	A	☐	B ☐	C ☐
2. Yarışmadan önce kendimi huzursuz hissedirim.	A	☐	B ☐	C ☐
3. Yarışmadan önce iyi performans gösteremeyeceğim konusunda endişelenirim.	A	☐	B ☐	C ☐
4. Yarışırken sportmence davranırım.	A	☐	B ☐	C ☐
5. Yarışırken hata yapmaktan korkarım.	A	☐	B ☐	C ☐
6. Yarışmadan önce sakinimdir.	A	☐	B ☐	C ☐
7. Yarışırken hedef belirlemek önemlidir.	A	☐	B ☐	C ☐
8. Yarışmadan önce midemde tuhaf bir duygu hissedirim.	A	☐	B ☐	C ☐
9. Yarışmadan hemen önce kalbimin her zamankinden daha hızlı çarptığını fark ederim.	A	☐	B ☐	C ☐
10. Zor oyunlardan hoşlanırım.	A	☐	B ☐	C ☐
11. Yarışmadan önce kendimi rahatlamış hissedirim.	A	☐	B ☐	C ☐
12. Yarışmadan önce sinirli olurum.	A	☐	B ☐	C ☐
13. Takım sporları bireysel sporlardan daha heyecan vericidir.	A	☐	B ☐	C ☐
14. Oyunun başlamasını istediğim zaman sinirli olurum.	A	☐	B ☐	C ☐
15. Yarışmadan önce genellikle telaşlı olurum.	A	☐	B ☐	C ☐

EK-2. Müsabaka gözlem formu

TARİH :
 MÜSABAKA :
 İZLEYİZİ :
 İZLENEN TAKIM :
 İZLENEN OYUNCU :
 NUMARASI :
 MEVKİİ :

		Tekrarlanma Sayısı		
		1. Devre	2. Devre	Toplam
1	KISA PAS İSABETLİ			
2	KISA PAS İSABETSİZ			
3	UZUN PAS İSABETLİ			
4	UZUN PAS İSABETSİZ			
5	KISA ORTA İSABETLİ			
6	KISA ORTA İSABETSİZ			
7	UZUN ORTA İSABETLİ			
8	UZUN ORTA İSABETSİZ			
9	DÖNÜŞLER BAŞARILI			
10	DÖNÜŞLER BAŞARISIZ			
11	CEZA SAHASI İÇİ ŞUT İSABETLİ			
12	CEZA SAHASI İÇİ ŞUT İSABETSİZ			
13	CEZA SAHASI DIŞI ŞUT İSABETLİ			
14	CEZA SAHASI DIŞI ŞUT İSABETSİZ			
15	TOP KAZANMA-ÇALMA			
16	DRİPLİNG-ÇALIM BAŞARILI			
17	DRİPLİNG-ÇALIM BAŞARISIZ			
18	DURARAK KAFA VURUŞU İSABETLİ			
19	DURARAK KAFA VURUŞU İSABETSİZ			
20	SIÇRAYARAK KAFA VURUŞU İSABETLİ			
21	SIÇRAYARAK KAFA VURUŞU İSABETSİZ			
22	UÇARAK KAFA VURUŞU İSABETLİ			
23	UÇARAK KAFA VURUŞU İSABETSİZ			
24	RASTGELE VURUŞ BAŞARILI			
25	RASTGELE VURUŞ BAŞARISIZ			

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Atilla İbrahim YÜCE
 Uyuğu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 21.07.1948– ANKARA
 Medeni Hali : Evli
 Tel : 0312 446 23 77 – Ev
 GSM : 0532 281 36 26
 Adres : Reşit Galip Caddesi Gölge Sokak 27/10 G.O.P. / ANKARA

Eğitimi

Eğitim Derecesi	Okul/Program	Mezuniyet yılı
Doktora	Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü	Devam ediyor
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1988 – 1989
Lisans	Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1985 – 1986
	Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü	1973 – 1974
Lisesi	Kastamonu Abdurrahman Paşa	1970 – 1971
İlkokulu	Amasya Beyazıt	1960 – 1961

Katıldığı Kurslar

09- 12.09.2008	:ScoutingKursu(İzleyiAntrenörlük)- Beylerbeyi/İSTANBUL
07 – 21.07.2008	: UEFA Pro-Lisans Kursu – ÇANAKKALE
03 – 08.03.2008	: UEFA Tutor Eğiticilerin Eğitici Kursu – Riva/İSTANBUL
02 – 18.01.2008	: UEFA Pro-Lisans Kursu – ANTALYA
06 – 18.04.2007	: UEFA A Antrenör Kursu – JIRA
12 – 24.07.2006	: UEFA B Antrenör Kursu – JIRA
24 – 30.06.2006	: UEFA Tutor Eğiticilerin Eğitici Kursu – Riva/İSTANBUL
10.07.1988 – 20.08.1988	: A Antrenör Teknik Direktör Kursu – İZMİR
10.06.1985 – 07.07.1985	: B Antrenörlük Kursu – İZMİR
18.06.1982 – 20.07.1982	: C Antrenörlük Kursu – TEKİRDAĞ
29.06.1977 – 09.05.1977	: Amatör Futbol Çalıştırıcılık Kursu – ZONGULDAK

Katıldığı Seminerler

06.01 – 07.01.2001	: Teknik Direktör Semineri – Belek / ANTALYA
09.05 – 11.05.1999	: Teknik Direktör Semineri – Kemer / ANTALYA
09.06 – 11.06.1993	: Teknik Direktör Semineri
02.06 – 04.06.1991	: Gündüz Kılıç Semineri – İSTANBUL
16.06 – 17.06.1991	: AFK Antrenör Semineri – ANTALYA
03.06 – 16.06.1989	: Antrenör Semineri – Köln / ALMANYA
18.06 – 15.07.1990	: Antrenör Semineri – Köln / ALMANYA
13.05 – 15.05.1987	: 1. Kaleci Eğitim Semineri – İZMİR
28.06 – 02.07.1981	: 6. Uluslar arası Futbol Bilim Kongresi

Not: Bunların dışında Yurtiçinde açılan bütün bilim kongresi

Eğitici Olarak

2006 – 2013	: UEFA Antrenörü Türkiye’de açılan bütün kurslarda kurs eğitmeni, akademi ligleri maç izleme ve Genç Milli Takımlara oyuncu seçiciliği görevi, TFF Ankara Bölgenin futbol ile ilgili vermiş olduğu her türlü görev. (etkinlik, seminer vs.)
2003 – 2006	: 10 adet Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde açılan C Kurslarında Eğitimlik görevi
1978 – 2003	: Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Antrenman Bilgisi, Teknik ve Taktik Dersleri, Futbol İhtisas Dersleri.
2003 Yılı	: Ankara – Sivas – Konya – Ordu – Van Seminerlerinde 4’lü Defans Zinciri Dünya Kupası Yorumu.
2002 Temmuz	:Taktik Dersleri.Kıbrıs TürFutbol Federasyonu Semineri Antrenman Bilgisi Taktik Dersleri.
2000 Temmuz	: Kıbrıs Antrenörler Derneği Semineri.
1986 – 1996	: A-B-C Kurslarında Antrenman Bilgisi, Teknik ve Taktik Derslerine Eğitici olarak katıldım.

Futbol Geçmişi

Amasyaspor, Kastamonuspor, Ankara Demirspor

İş Deneyimi

- 2006 – 2011 :UEFA Antrenörü Türkiye’de açılan bütün kurslarda kurs eğitimcisi (ProLisans-UEFA A,UEFA B), akademi ligleri maç izleme ve Genç Milli Takımlara oyuncu seçiciliği görevi, TFF Ankara Bölgenin futbol ile ilgili vermiş olduğu her türlü görev. (etkinlik, seminer vs.)
- 2004 – 2005 : Kars Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 2003 – 2004 : Keçiören Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 2002 – 2003 : Kahramanmaraş Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 2001 – 2002 : Gaziantep Spor Kulübü Yardımcı ve Fitness Antrenörü
- 1998 – 2001 : MKE Ankaragücü Spor Kulübü Altyapı Sorumlusu
- 1997 – 1998 : Ziraat Bankası Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1996 – 1997 : Kastamonu Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1995 – 1996 : Altındağ Belediye Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1994 – 1995 : Adana Demir Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1992 – 1993 : PTT Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1991 – 1992 : Ankara Demir Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1990 – 1991 : Ankara Demir Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1988 – 1991 : Gazi Tıp Futbol Spor Kulübü Teknik Sorumlusu
- 1984 – 1988 : MKE Ankaragücü Altyapı Antrenörü
- 1986 Yılı : Isparta’da 1 ay boyunca Genç Milli Takımda hazırlık kampında Antrenör olarak görev yaptım.
- 1980 – 1982 : 3 defa Gazi Üniversitesi Futbol Takımı ile Türkiye Şampiyonu
- 1978 – 2002 : Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek OkulundaAntrenman Bilgisi, Teknik ve Taktik Dersler, Futbol İhtisas Dersleri.

Yayınlanmış Eserleri

Tarafımda yazılan ve 3. Baskı olarak 2003 yılı içerisinde çıkartmış olduğum FUTBOL ANTRENMAN’ININ BİLİMSEL TEMELLERİ adlı Futbol kitabı şu anda Üniversitelerde ders kitabı olarak kullanılmaktadır.

GAZİ GELECEKTİR..